

Nissedal kommune

**Budsjett, økonomiplan og handlingsprogram
2023 – 2026**

Kommunedirektøren sitt framlegg

Innhald

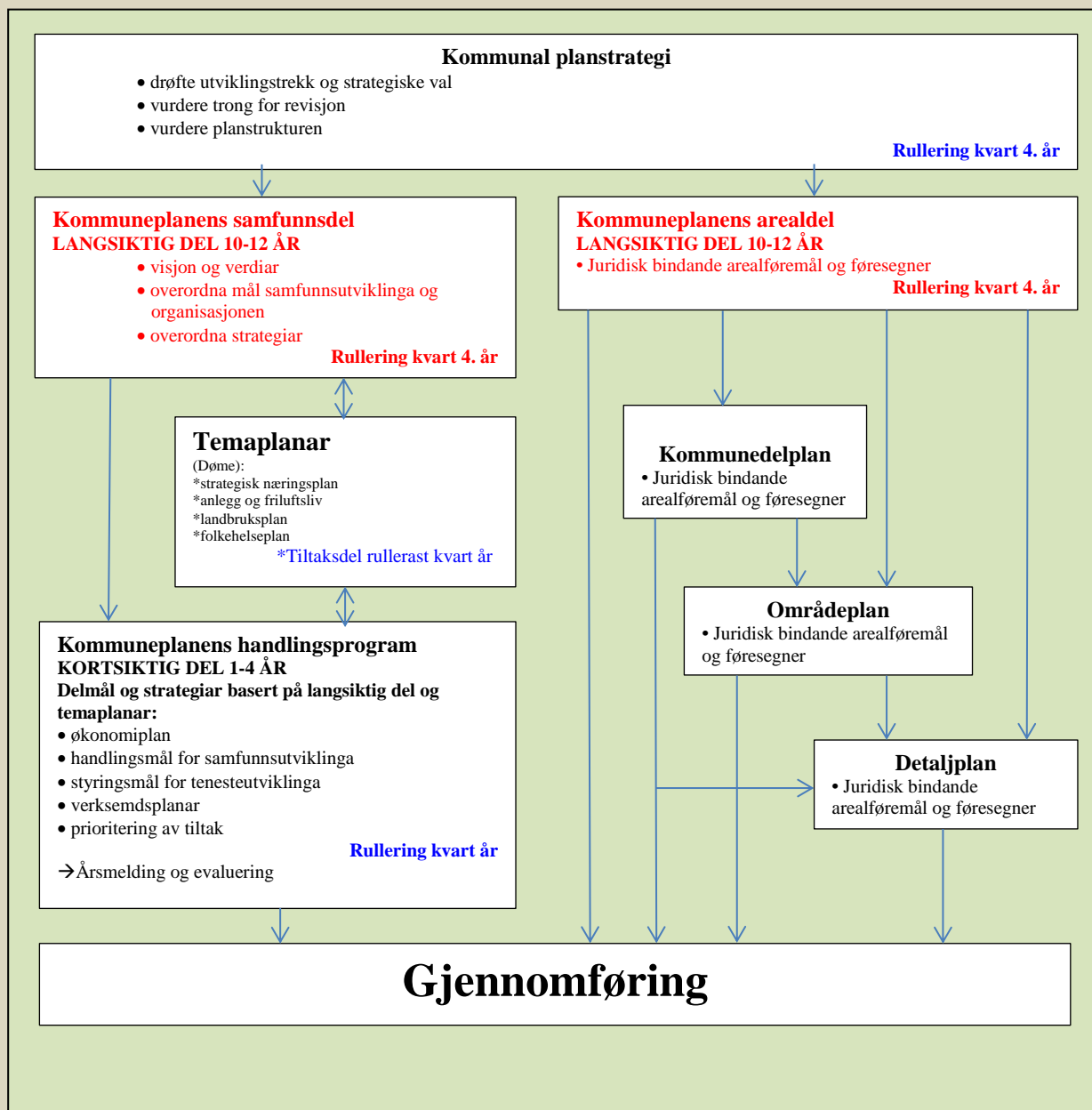
1 Innleiing	4
2 Nå-situasjon og utviklingstrekk	6
2.1 Økonomiske rammer	6
2.2 Sentrale inntekter/utgifter	7
2.3 Bevilgningsoversikt pr. rammeområde	10
2.4 Hovudoversikter – driftsbudsjettet	11
2.5 Hovudoversikter – investeringsbudsjettet	13
2.6 Eigenbetalingar/avgifter 2023	17
2.6.1 Gebyr renovasjon (Indre Agder og Telemark avfallsselskap IKS)	20
2.6.2 Gebyrregulativ etter plan- og bygningslova, forureiningsforskrifta og matrikkellova	20
2.7 Økonomiplan 2023 - 2026	21
2.7.1 Driftsbudsjettet 2023 - 2026	21
2.7.2 Investeringsbudsjett 2024-2026	23
2.7.3 Oversikt gjeld og andre vesentlige forpl. 2023-2026 (jf. §5-7)	24
2.8 Måltall	25
2.9 Budsjettføresetnader	25
2.10 Noter	26
2.10.1 Budsjett for kraft- og næringsfond	26
2.10.2 Budsjetterte dekningsgrader	27
2.10.3 Utvikling disposisjonsfond «felles buffer»	28
2.10.4 Berekning av minste tillatte avdrag	28
3 Visjon (kapittelet er henta frå kommuneplanen)	29
4 Hovudmål	31
4.1 - Nissedal - ein god og trygg stad å leve gjennom heile livet	31
4.2 - Nissedal – ein attraktiv stad å drive næringsverksemd	32
4.3 - Nissedal – tek miljø- og klimautfordringane på alvor	32
5 – Handlingsdelen	33
5.1 Sentral leiing	33
5.2 Fellestenesta	34
5.2.1 Berekning av ramme felles:	35
5.4 Andre interkommunale samarbeid	36
5.6 Eining for oppvekst og kultur	39
5.6.1 Heile eininga	39
5.6.2 Grunnskule og SFO	41
5.6.3 Barnehage	44
5.6.4 Kultur	46
5.6.5 Vaksenopplæring og flyktningteneste	47
5.6.6 Bereking av ramme for oppvekst og kultur	49

5.7 Eining for velferd	50
5.7.1 Heile eininga	50
5.7.2 Institusjonsbaserte omsorgstenester	52
5.7.3 Heimebaserte omsorgstenester	53
5.7.4 Helsetenester:	54
5.7.5 Rehabilitering og aktivisering	55
5.7.6 Berekning av ramme for velferd	56
<u>5.8 Eining for teknisk drift</u>	<u>57</u>
5.8.2 Kommunale utleigebustader	58
5.8.3 Kommunale bygg	58
5.8.4 Kommunale grøntanlegg	59
5.8.5 Samferdsel (vegar, plassar og Fjoneferga)	59
5.8.6 Brann- og ulykkeberedskap	60
5.8.7 Berekning av ramme for teknisk drift	61
5.8.8 Vatn og kloakk	62
5.8.9 Berekning av ramme for sjølvkost VA	64
5.3 Plankontor og næringsutvikling	65
5.3.1 Interkommunalt plankontor for Kviteseid og Nissedal	65
5.3.1.1 Administrasjon og plan	66
5.3.1.2 Kart og oppmåling	66
5.3.1.3 Byggesaksbehandling	66
5.3.2 Næringsutvikling	67
5.3.3 Arealbaserte kulturaktivitetar	68
5.3.4 Berekning av ramme for plan og næring	69

1 Innleing

Dette dokumentet inneheld økonomi- og handlingsplan for perioden 2023-2026. Fyrste år i økonomiplanen er samstundes det bindande budsjettet for 2023.

Figuren under syner planhierarkiet i Nissedal kommune. Ved den årlege rulleringa av handlingsprogrammet skal dette bygge på den langsiktig delen av samfunnsdelen, samt vedtekne temaplanar.

Økonomi- og handlingsplan leggst fram som eit integrert dokument, der handlingsdelen tek utgangspunkt i kommuneplanen sin samfunnsdel.

Under kvart tenesteområde i handlingsdelen er det summert opp økonomiske nøkkeltal, og kva som ligg til grunn for den økonomiske ramma. Endringar frå 2022 til 2023 er omtala under "Spesielle tiltak/endringar i 2022", under kvart tenesteområde.

Under oversikt over berekning av ramme for kvart rammeområde er allereie vedteke endringar gjennom året sett opp eller heilårsverknad av tiltak lagt inn i førre års budsjett sett opp under «korrigeringar». Sum av førre års ramme og desse endringane gir «oppgåvekorrigert ramme».

Tiltak/endringar foreslått nå i samband med budsjettet kjem fram under «Tiltak». Dette kan vere både nye tiltak og tiltak som låg inne i gjeldande økonomiplan. Dokumentet har diverse vedlegg som belyser grunnlaget for ymse tal, eller grunngjev nærare dei vurderingar som ligg til grunn.

2 Nå-situasjon og utviklingstrekk

Med eit folketal på 1.423 fastbuande (SSB pr. 01.07.2022) er Nissedal kommune blant dei minste kommunane i landet, og den nest minste i Vestfold og Telemark.

Folketalet hadde i ein lengre periode ein positiv utvikling med ein «topp» 30.06.17 med 1.495 innbyggjarar. Nedgangen i folketal frå 2017 til i dag utgjer 4,8%. Dersom ein ser i eit enda lengre tidsperspektiv så har Nissedal same folketal i 2021 som i 2000.

2.1 Økonomiske rammer

Overføringane frå staten har dei siste åra vore i samsvar med løns- og prisveksten, med eit unntak i 2022. For 2023 er Nissedal blitt berekna realvekst i frie inntekter (skatt/naturressursskatt/rammetilskot) på 3,9%. Dette er på meir enn fylket (3,7%) og for landet er dette berekna til 3,5%. I kroner aukar dei statlege overføringane med 7,3 mill. samanlikna med opphavleg budsjett 2022. Dette samsvarar omlag med løns-/prisvekst og endring i oppgåver som skal takst omsyn til i rammetilskot. Kraftinntektene (nærare bestemt konsesjonskraftinntektene) har i løpet av 2022 auka vesentleg og dette er forsterkar seg i 2023. Dette gir grunnlag for å sikre kommunen økonomisk og det blir i 2023 budsjettert med ei avsetning til fond på 4,3 mill. Nissedal kommune må seiast å ha ein relativt god økonomisk situasjon som gjev høve til høg ressursinnsats på nær sagt alle tenestemråde. Men utifrå det er ein svakhet at ein er så avhengig av kraftinntekter for å finansiere kjerneverksemd til kommunen og ein ser at ein får ei utfordring frå og med 2026. Det ligg og usikkerhet knyt til fleire større moment i årsbudsjettet for 2023 og økonomiplanen.

Statsbudsjettet for 2023

Statsbudsjettet gav 128,9 mill. i frie inntekter. Statsbudsjettet seier at kommunar med høge konsesjonskraftinntekter vil få eit eingongstrekk i rammetilskotet for 2023. Dette er gjetta/anslått til å utgjere 6 mill.

Kvart år blir det gjort uttrekk/endringar i kva rammetilskotet skal ta omsyn til. For 2023 er det gjort fylgjande endringar i overføringane til Nissedal kommune (minus betyr red. rammeoverføring):

- Endring elevtal private/statlege skular	-kr 37.000
- Gratis SFO 1. trinn frå hausten 2022	kr 274.000
- Red. maks.pris og gratis for 3. born barnehage	kr 157.000
- Red. pensjonspåslag for private bhg.	-kr 11.000
- Div. korrigeringar økonomisk sos.hjelp	kr 61.000
- Barnevernsreformen/samværsplan/godtgj. Sak.kyn.	kr 196.000
- Likeverdsreformen. Barnekoordinator	kr 39.000
- Auka basisitilskot fastlegar	kr 226.000
- Eks. ord. koronatiltak 2022 trekt ut	-kr 248.000
- Korrigering merskattevekst 2022 utbyttreform	-kr 631.000
- Diverse korreksjonar	-kr 17.000

Mange av summane er for ein liten kommunen som Nissedal så små at ein ikkje tek omsyn til dei når rammene for tenesteeiningane skal bereknast, eller ein legg til grunn at nivået på tenestene er på eit nivå som gjer at det ikkje er naudsynt å korrigere ramma i høve til endring av rammetilskotet. Men i høve til endring av gratis SFO og endring av maks.pris barnehage er det gjort endring av ramme for eininga. Auka kostnad for barnevern er og teke omsyn til i berekning av ramme for 2023.

Metode for budsjettarbeidet

Arbeidet med budsjett og økonomiplan tek utgangspunkt i det etablerte driftsnivået (opphavleg budsjett for førre år), og kva det vil koste å vidareføre dette i det komande året. I tillegg vert det synleggjort kva tidlegare vedtak og forventade endringar i behov betyr for budsjettet i 2023.

Føresetnadene i gjeldande økonomiplan er som regel endra i løpet av inneverande budsjettår, og kvart års arbeid med det komande års budsjett må ta omsyn til dette.

Dersom driftsnivået etter desse vurderingane er for høgt i høve til inntektene, vert det presentert tiltak for å oppnå budsjettbalanse. I tillegg til eit framlegg til budsjett i balanse leggast det fram alternative tiltak for å finne budsjett-balanse, og ein oversikt over nye ressursbehov som er vurdert, men ikkje prioritert.

Økonomiplanen vert sett opp i 2023-kroner, og syner kjente endringar frå 2023. Der ikkje anna er kjent eller vedteke, vert 2023-tala vidareført i heile planperioden.

Budsjettoplegget for 2023

Økonomisk oversikt drift syner eit netto driftsresultat på kr 69.000. (0,03%). Dette svake resultatet skuldast dels at sjølvkost VA driv med underskot/finansiert med sjølvkostfond. Utgjer 2,6 mill. Ved å korrigere for dette kan ein seie at nettodriftsresultat for 2023 er budsjettetert til 1,08%. Budsjettet legg opp til avsetning til fond/felles buffer på 4,3 mill. Men det er samstundes budsjettetert med bruk av bundne fond 4,2 mill. (netttotal bruk/avsetning bunde fond). Det meste av dette er knytt til sjølvkost fond (som nemnd over). I tillegg kjem bruk/avsetning til kraft/næringsfond.

2.2 Sentrale inntekter/utgifter

Skatt på inntekter og formue

Utviklinga i skatteinntektene siste 5 år er vist under (B2022 er gjeldande budsjett).

Tall i 1000 kroner	R2019	R2020	R2021	B2022	B2023
Skatteinntekter eks. naturressursskatt	Kr 36 476	Kr 35 652	Kr 40 535	Kr 42 750	Kr 40 588

Ordinært rammetilskot

Utviklinga i rammetilskotet siste 5 år er vist under (B2022 er gjeldande budsjett).

Tall i 1000 kroner	R2019	R2020	R2021	B2022	B2023
Rammetilskot	Kr 67 135	Kr 74 361	Kr 74 892	Kr 78 149	Kr 74 926

Skatt på eigedom

Nissedal kommune har eigedomsskatt på kraftverk. Eigedomsskatteinntektene frå kraftverk er knyt til utviklinga av straumprisen (med eit visst «etterslep»). På bakgrunn av auke i straumprisar i 2021 anslår ein at inntektene frå eigedomsskatt på kraftverk går opp med 3,7 mill. i høve til budsjett 2022. Når 2022 kjem inn i grunnlaget frå 2024 vil dette auke eigedomsskattegrunnlaget ytterligare. Men det kjem då og inn auke i grunnrenta og regime om særskilt skattlegging ved høg straumpris. Det blir av den grunn lagt til grunn same inntekt som i 2023 på eigedomsskatt frå kraftverk ut planperioden.

Frå og med 2015 har kommunen hatt eigedomsskatt på anna næring, bustader og fritidsbustader. Frå innføringa i 2015 har skattesatsane vore ordinært 7% og differensiert sats for hus/fritidsbustader. Frå 2015 til 2019 har dette vore 2%. Frå 2020 bestemte staten at det skal vere obligatorisk reduksjon av skattegrunnlaget for hus/hytter på 30%. Av den grunn blei skattesatsen frå 2020 endra 2,86%. Dette nivået er vidareført i 2023. Staten har og bestemt at høgaste promille hus/fritidsbustader er 4%. Det er lagt til grunn ein auke på kr 100.000 knyt til volumauke (nye hytter/hus og ombyggingar/påbygg). Ordinær sats på 7% næring og andre bygg vert vidareført uendra.

Utviklinga i eigedomsskatten siste 5 år er vist under (B2022 er gjeldande budsjett).

Tall i 1000 kroner	R2019	R2020	R2021	B2022	B2023
Eigedomsskatt kraftverk	Kr 5 773	Kr 5 980	Kr 6 903	Kr 5 292	Kr 9 000
Eigedomsskatt næring og anna eigedom	Kr 1 494	Kr 1 485	Kr 1 475	Kr 1 490	Kr 1 470
Eigedomsskatt bustad/fritidsbustad	Kr 5 877	Kr 6 015	Kr 6 135	Kr 6 200	Kr 6 300
Sum	Kr 13 144	Kr 13 480	Kr 14 513	Kr 12 982	Kr 16 770

Andre generelle statstilskot

Her ligg rentekompensasjonsordningane for investeringar i skulebygg og omsorgsbygg, og integreringstilskotet. Rentekompensasjon for investeringar i skulebygg og omsorgsbygg utgjer kr 375.000.

For dei flyktningane kommunen busette i perioden 2015 – 2017 er nå perioden for integreringstilskot utløpt. Alt av integreringstilskot i 2023 er knyt til flyktningar busett i 2022 og 2023. Det er lagt til grunn busetjing av 25 personar i 2022 og 12 personar i 2023.

Tall i 1000 kroner	R2019	R2020	R2021	B2022	B2023
Integreringstilskot	Kr 10 693	Kr 5 174	Kr 3 682	Kr 7 718	Kr 8 550

Renteinntekter, utbytte og renteutgifter

Innskotsrenta på driftskonto er justert opp med kr 100.000 på bakgrunn av auke i rentenivået. Men det er viktig å ta med at likviditeten og er viktig for denne posten og at renteinntekter heng vel så mykje saman med likviditetssituasjonen som i stor grad blir styrt av aktiviteten på investeringsbudsjettet.

Utbytte frå VTK er budsjettert i 2023 til kr 1.650.000, som er ei vidareføring av nivå i 2022.

Renteutgiftene går opp med 10,9 mill. samanlikna med opphavleg budsjett 2022. Dette skuldast at ein legg til grunn 4,25% i rentenivå på innlån i 2023 mot 1,3% i opphavleg budsjett for 2022. 6,1 mill. av renteutgiftene kan «overførast» til Sjølvkost-VA.

Avdragsutgifter

I 2023 utgjer avdrag 11,6 mill. Dette er ein auke på 0,3 mill. i høve til 2022-budsjettet. Dette er ein beskjeden auke i høve til at det blir tatt opp lån på 101 mill. i 2023. Avdrag på nytt lån er budsjettert frå 2024.

2.3 Bevilgningsoversikt pr. rammeområde

Tall i 1000 kroner	Opprinneleg		
	Rekneskap 2021	budsjett 2022	Budsjett 2023
Netto driftsutgifter pr rammeområde			
Felles	13 909	19 502	11 015
Sentrale inntekter, renter og avdrag	0	0	0
Eining for oppvekst og kultur	47 835	49 477	55 164
Eining for velferd	57 358	52 620	55 039
Eining for teknisk drift	14 169	12 400	15 722
Plan og næring	-1 224	2 746	3 668
Sjølvkost vatn og kloakk	-8 642	-10 605	-13 655
Sum fordelt frå Bevilgningsoversikt	123 405	126 140	126 953
Netto avsetnad til (+) eller bruk av (-) bunde driftsfond:			
Felles	1 776	1 398	1 686
Sentrale inntekter, renter og avdrag	-667	0	0
Eining for oppvekst og kultur	740	-306	0
Eining for velferd	112	-763	-388
Eining for teknisk drift	-294	-294	-294
Plan og næring	3 290	-1 311	-2 582
Sjølvkost vatn og kloakk	-401	414	-2 628
Netto avsetnad til (+) eller bruk av (-) disposisjonsfond:			
Felles	0	0	0
Sentrale inntekter, renter og avdrag	1 610	-444	4 275
Eining for oppvekst og kultur	0	0	0
Eining for velferd	0	0	0
Eining for teknisk drift	0	0	0
Plan og næring	0	0	0
Sum netto ramme og avsetnader/bruk av fond	129 572	124 834	127 022
Netto budsjettramme pr. rammeområde			
Felles	15 685	20 900	12 701
Sentrale inntekter, renter og avdrag	-667	0	0
Eining for oppvekst og kultur	48 575	49 171	55 164
Eining for velferd	57 471	51 857	54 651
Eining for teknisk drift	13 875	12 106	15 428
Plan og næring	2 066	1 435	1 086
Sjølvkost vatn og kloakk	-9 043	-10 191	-16 283
Sum:	127 962	125 278	122 747

2.4 Hovudoversikter – driftsbudsjettet

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4, 1.ledd

Tall i 1000 kroner	Opprinneleg		
	Rekneskap 2021	budsjett 2022	Budsjett 2023
Rammetilskot	-74 892	-75 730	-74 926
Inntekts- og formueskatt	-40 535	-38 500	-40 588
Eigedomsskatt	-14 513	-12 992	-16 770
Andre generelle driftsinntekter	-12 846	-10 910	-17 889
Sum generelle driftsinntekter	-142 787	-138 132	-150 173
Sum bevilgningar drift, netto	123 405	126 140	126 953
Avskrivningar	14 320	15 500	16 500
Sum netto driftsutgifter	137 725	141 640	143 453
Brutto driftsresultat	-5 062	3 508	-6 720
Renteinntekter	-615	-819	-1 353
Utbytte	-875	-875	-1 650
Gevinst og tap på finansielle omløpsmiddel	0	0	0
Renteutgifter	2 612	3 686	14 575
Avdrag på lån	10 636	11 306	11 579
Netto finansutgifter	11 757	13 298	23 151
Motpost avskrivningar	-14 320	-15 500	-16 500
Netto driftsresultat	-7 624	1 306	-69
Disponering eller dekking av av netto driftsresultat:			
Overføring til investering	1 457	0	0
Netto avsetnad til eller bruk av bunde driftsfond	4 556	-862	-4 206
Netto avsetnad til eller bruk av disposisjonsfond	1 610	-444	4 275
Dekking av tidlegare års meirforbruk	0	0	0
Sum disponeringar eller dekking av netto driftsresultat	7 624	-1 306	69
Framført til inndecking i seinare år (meirforbruk)	0	0	0

Økonomisk oversikt - Drift (§ 5-6)

Tall i 1000 kroner	Opprinneleg		
	Rekneskap 2021	budsjett 2022	Budsjett 2023
DRIFTSINTEKTER			
Rammetilskot	-74 892	-75 730	-74 926
Inntekts- og formueskatt	-40 535	-38 500	-40 588
Eigedomsskatt	-14 513	-12 992	-16 770
Andre skatteinntekter	-8 835	-8 964	-8 964
Andre overføringer og tilskot frå staten	-4 011	-1 946	-8 925
Overføringer og tilskot frå andre	-34 540	-21 988	-43 308
Brukarbetalingar	-5 510	-6 025	-5 533
Sals- og leigeinntekter	-36 723	-42 080	-48 060
Sum driftsinntekter	-219 560	-208 225	-247 074
DRIFTSUTGIFTER			
Lønsutgifter	114 779	111 923	124 894
Sosiale utgifter	25 563	25 158	26 591
Kjøp av varer og tenester	49 150	39 910	57 246
Overføringer og tilskot til andre	10 677	19 242	15 123
Avskrivningar	14 320	15 500	16 500
Sum driftsutgifter	214 489	211 733	240 354
Brutto driftsresultat	-5 071	3 508	-6 720
FINANSINTEKTER OG -UTGIFTER			
Renteinntekter	-615	-819	-1 353
Utbytte	-875	-875	-1 650
Gevinst og tap på finansielle omløpsmiddel	0	0	0
Renteutgifter	2 621	3 686	14 575
Avdrag på lån	10 636	11 306	11 579
Netto finansutgifter	11 766	13 298	23 151
Motpost avskrivningar	-14 320	-15 500	-16 500
Netto driftsresultat	-7 624	1 306	-69
DISPONERING ELLER DEKKING AV NETTO DRIFTSRESULTAT			
Overføring til investering	1 457	0	0
Netto avsetnad til (+) eller bruk av (-) bunde driftsfond	4 556	-862	-4 206
Netto avsetnad til (+) eller bruk av (-) disposisjonsfond	1 610	-444	4 275
Dekking av tidlegare års meirforbruk	0	0	0
Sum disponering eller dekking av netto driftsresultat	7 624	-1 306	69
Framført til inndecking i seinare år (meirforbruk)	0	0	0

2.5 Hovudoversikter – investeringsbudsjettet

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5, 1.ledd

Tall i 1000 kroner	Opphavleg		
	Rekneskap 2021	budsjett 2022	Budsjett 2023
Investeringar i varige driftsmidlar	55 594	52 162	183 790
Tilskot til andre sine investeringar	131	0	0
Investeringar i aksjar og andelar i selskap	431	450	490
Utlån av egne midlar	0	400	0
Avdrag på lån	0	0	0
Sum investeringsutgifter	56 156	53 012	184 280
Kompensasjon for meirverdiavgift	-5 539	-952	-8 618
Tilskot frå andre	-24 829	-12 199	-68 815
Sal av varige driftsmidlar	-17	-450	-490
Sal av finansielle anleggsmidlar	0	0	0
Utdeling frå selskap	0	0	0
Mottekne avdrag på utlån av egne midlar	0	0	0
Bruk av lån	-25 398	-39 261	-106 357
Sum investeringsinntekter	-55 784	-52 862	-184 280
Vidareutlån	2 827	3 000	4 000
Bruk av lån til vidareutlån	-1 563	-3 000	-4 000
Avdrag på lån til vidareutlån	479	479	604
Mottekne avdrag på vidareutlån	-1 744	-479	-604
Netto utgifter vidareutlån	0	0	0
Overføring frå drift	-1 457	0	0
Netto avsetnader til eller bruk av bunde inv	725	-150	0
Netto avsetnader til eller bruk av ubunde ir	0	0	0
Dekking av tidlegare års udekkede beløp	360	0	0
Sum overføring frå drift og netto avset	-372	-150	0
Framført til inndecking i seinare år (ud	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering fordelt på investeringsprosjekt

	Opprinneleg		
	Rekneskap 2021	budsjett 2022	Budsjett 2023
Alle tall i 1000 kroner			
Frå bevilgningsoversikt investering			
Investeringar i varige driftsmidlar	55 594	52 162	183 790
Tilskot til andre sine investeringar	131	0	0
Investeringar i aksjar og andelar i selskap	431	450	490
Utlån av eigne midlar	0	400	0
Sum frå bevilgningsoversikt investering	56 156	53 012	184 280
0149 Kjøp og sal av aksjar, andelar og tomter	668	0	0
0535 VA-Gautefallheia - Trinn4 - Drangedal avløp	7 814	1 000	0
0591 Tur-/sykkelløype Åmli - Treungen	149	0	0
0593 Omsorgsbustader - Omsorgssenteret	19 444	275	0
0605 Svivkollen hyttefelt - vass- og avløpsløyving	372	0	0
0609 Ymse prosjekteringskostnader - va-prosjekt	70	140	0
0616 Hovudleidningar - vatn og kloakk Kyrkjebygdheia	742	0	0
0625 Vass- og avløpsleidning Treungen-Kyrkjebygda	5	2 140	1 311
0631 FKB-kartlegging	63	0	0
0634 Kyrkjebygdheia - Opprusting av eks. anlegg - Anleggsbidragsavt	1 035	490	0
0640 Forprosjekt - ungdomsskulen	2	267	0
0643 Agresso reisemodul/anleggsmodul/kommunenr/SAF-T	24	0	0
0644 Ombygging/Ny brannstasjon	6 043	3 250	0
0648 Høgdebasseng Framnes	235	7 806	7 690
0650 Driftsovervakning - pumpestasjonar	0	300	0
0651 Oppgradering av/etablering av nye kummar	221	0	0
0652 Forprosjekt nytt reinseanlegg	506	0	0
0653 Utbyggingsavtale - Øverlandsheia	3 296	0	0
0654 Utbyggingsavtale - Kragerøåsen	4 275	0	0
0657 Høgdebasseng - Tveit (Treungen)	228	11 502	11 394
0660 Kommunehuset - nye el-tavler	433	0	0
0661 Straumforsyning - Tesla-ladestasjon	375	0	0
0664 Leikeapparat - Tveit skule	218	0	0
0665 Bil - heimesjukepleia	0	872	0
0666 Bil - VA	629	0	0
0667 Oppgradering - sak/arkiv-system	673	0	0
0668 Bil - Felles	352	0	0
0670 Anleggsbidragsavtale - Utsjå hyttegrend - trinn 3	36	0	0
0671 Kjøp av næringsareal - Langmoen	2 380	0	0
0672 Prosjektering - kjøkken og vaskeri på NOS	35	87	0
0674 Anleggsbidragsavtale - Felehovet nord, felt A	2 220	0	0
0676 Prosjektering - Langmoen reinseanlegg	918	700	0
0677 Prosjektering - vatn- og avløpsleidningar Treungen-Langmoen	382	450	0
0678 Utbygging - Langmoen reinseanlegg	0	6 600	77 000
0679 Utbygging - felles vass- og avløpsleidning Langmoen	0	15 400	43 300
0682 Autovern - Haukerhylvegen	0	633	0
0683 Offentleg toalett - Kyrkjebygda	0	250	0
0684 Anleggsbidragsavtale - Felehovet Nord, felt E	1 500	0	0
0685 Slutføring - anleggsbidragsavtale - Støylsheia Nord	250	0	0
0690 Sykkeltrase-Tjønnefoss-Ilekleiv	0	0	4 000
0696 Ikt i skulen	0	0	641
0697 Tilbygg/ombygging - Nissedal omsorgssenter	0	0	38 454
Sum fordelt investering i varige driftsmidlar	55 594	52 162	183 790
0149 Kjøp og sal av aksjar, andelar og tomter	131	0	0
Sum fordelt tilskot til andre sine investeringar	131	0	0
0149 Kjøp og sal av aksjar, andelar og tomter	431	450	490
Sum fordelt investeringar i aksjar og andelar i selskap	431	450	490
0663 Utlån til Landvik veglag	0	400	0
Sum fordelt utlån av eigne midlar	0	400	0

Vedtak i høve til investeringsbudsjettet fattast i høve til budsjettskjema bevilgningsoversikt og investering fordelt på prosjekt. For prosjekt som gjev mva-kompensasjon, så inngår mva i dei oppgjevne kostnadene.

Investeringsbudsjettet legg opp til at framdrifta på investeringsprosjekt i 2022 blir jf. vedtak i 2. tertial 2022. Eventuelle avvik i høve til dette vil bli innarbeidd i budsjettet som eiga sak eller som del av 1. tertial 2023.

Kommentar til bevilgningsoversikt fordelt på prosjekt:

Vass- og avløpsleidning Treungen-Kyrkjebygda:

Det står att fullføring/påkopling til leidningsnettet vidare ned til Langmoen. Det er litt usikkert om dette blir gjort i 2023 eller 2024. Sum avsett til dette er 1,3 mill.

Høgdebasseng Framnes:

Her er planane/plassering noko endra. Litt usikkert på kva utslag dette har på budsjettet, men endringa vil redusere kostnadene. Det vil kome eige sak i høve til avklaring kring kapasitet/plassering. Avsett sum 7,7 mill.

Høgdebasseng Tveit:

Dette prosjektet inngår i samarbeidet med Drangedal kommune. Også her vil det kome eige sak i høve til avklaring kring kapasitet/plassering. Avsett sum 11,4 mill.

Utbygging Langmoen reinseanlegg:

Prosjektet er blei vedteke i eiga sak i juni 2022. Byggestart var opphavleg tenkt i 2022, men dette er nå utsett til 2023. Av total prosjektramme på 138,1 mill. er 77 mill. sett opp i 2023. Resten i 2024. Drangedal kommune skal dekke 34,9% av utgiftene.

Utbygging felles vass-/avløpsleidning Langmoen:

Prosjektet er godt i gang og vil bli fullført i 2023. I 2022 vil 15,4 mill. av total prosjektramme på 58,7 mill. bli nytta. Resterande ramme (43,3) 15,4 mill. er sett opp i 2023-budsjettet. Drangedal kommune skal dekke 34,9% av utgiftene.

Sykeltrasé – Tjønnefoss-Ilekleiv:

I samband med utbygging av VA-leidning til Langmoen blir grøfte-traseen på strekningen frå Tjønnefoss til Ilekleiv oppgradert til sykkeltrase. Prosjektet omfattar og bygging av ei bru. Total prosjektramme er 4 mill. der 1,4 mill. er finansiert med lån.

IKT i skule:

Jf. vedteke IKT-plan for skule blir det investert i nytt utstyr (PC-ar, nettbrett, tavler m.a.) for ein årleg sum på kr 641.000 (inkl. mva).

Tilbygging/ombygging – Nissedal omsorgssenter:

Prosjekterings- og byggenemnda har handsama saka og vil kome med eit framlegg til ombygging/utbygging innafor ei totalramme på 38,5 mill. (inkl. mva.) Prosjektet utløyser tilskot frå Husbanken. Eigenfinansiering (lån) er 9,6 mill. Prosjektet tek for seg dei utfordringar som har vore kring kjøkken og vaskeri. I tillegg garderobeløysningar, medisinerom, vaktrom for heimesjukepleia,

isolat, treningsrom, kafe for brukarar og besøkande, sansehage, ny adkomst frå parkeringsplass, ny veg for varelevering. Prosjektet omfattar nybygg på omlag 230 m² og ombygging av 445 m².

Startlån:

Kommunen tek opp lån i Husbanken for vidareutlån til etablering (ordninga er behovsprøvd). Det vert tilrådd eit opptak på kr 4.000.000. Desse vidareutlåna påfører ikkje kommunen utgifter. Men det ligg sjølvstilt ein risiko knytt til utlåna, dersom låna ikkje blir betalt. Då avhenger risikoen med kor høg prioritet startlånet har i høve til pantesikkerhet.

EK-innskot KLP:

Kommunane må kvart år betale inn eit eigenkapitalinnskot til KLP. For 2022 er dette anslått å utgjere 0,49 mill. Dette kan ikkje finansierast ved bruk av lån. Slike utgifter må finansierast ved driftsmidlar eller sal av driftsmidlar/eigedom. Det er lagt til grunn at det blir selt minst ei tomt i 2023.

2.6 Eigenbetalinger/avgifter 2023

Tekst	B-2022	B-2023	Auke kr	Auke %	Inkl. mva
Tomtepris komm. bustadfelt (minstepris 50.000)					
Tilleggsareal pr. m2	20	20	0	0,0 %	
Husleige komm.hus pr. m pr. år	864	864	0	0,0 %	
Husleige Tannlege pr. m pr. år (avt.fest. reg.)	795	795	0	0,0 %	
Kopiering pr. kopi	2	2	0	0,0 %	3
Gebyr etablererprøve for styrar serveringstad	420	420	0	0,0 %	
Foreldrebetaling barnehage pr. mnd.					
19 timer pr.veke	1 605	1 455	-150	-9,3 %	
28 timer pr. veke	2 278	2 060	-218	-9,6 %	
38 timer pr.veke	2 925	2 650	-275	-9,4 %	
47,5 timer pr. veke	3 315	3 000	-315	-9,5 %	
Kjøp av enkeltdagar	390	355	-35	-9,0 %	
Foreldrebet. barnehage pr.mnd.- låg inntekt					
19 timer pr.veke	195	175	-20	-10,3 %	
28 timer pr. veke	261	235	-26	-10,0 %	
38 timer pr.veke	338	305	-33	-9,8 %	
47,5 timer pr. veke	436	395	-41	-9,4 %	
Betaling for mat i barnehage pr. mnd.	410	470	60	14,6 %	
Foreldrebetaling skulefritid pr. mnd. 2-4 klasse.					
0 - 3 timar pr. veke	430	430	0	0,0 %	
4 - 6 timar pr. veke	705	705	0	0,0 %	
7 - 12 timer pr.veke	1 030	1 030	0	0,0 %	
13 - 20 timer pr. veke	1 510	1 510	0	0,0 %	
Kjøp av enkeltdagar	215	215	0	0,0 %	
Foreldrebetaling skulefritid pr. mnd. 1. klasse.					
0 - 12 timar pr. veke		0	0		
13 - 20 timer pr. veke	480	480	0	0,0 %	
Kjøp av enkeltdagar	215	215	0	0,0 %	
Foreldrebet. SFO pr.mnd.- låg inntekt					
0 - 3 timar pr. veke	175	175	0	0,0 %	
4 - 6 timar pr. veke	235	235	0	0,0 %	
7 - 12 timer pr.veke	310	310	0	0,0 %	
13 - 20 timer pr. veke	400	400	0	0,0 %	
Kjøp av enkeltdagar(t.d.dagar fram til skulestart/etter skuleslutt)	50	50	0	0,0 %	
Eigenbetaling kulturskolen pr. år	2 260	2 260	0	0,0 %	
Bading (pr. gong)					
Born	20	20	0	0,0 %	
Vaksne (o/18 år)	40	40	0	0,0 %	
Leige av lys-/lydutstyr					
Utleige av lysutstyr, liten pakke pr. time	300	300	0	0,0 %	
Utleige av lysutstyr, stor pakke pr. time	600	600	0	0,0 %	
Utleige av lydutstyr, liten pakke pr. time	300	300	0	0,0 %	
Utleige av lydutstyr, stor pakke pr. time	600	600	0	0,0 %	

Tekst	B-2022	B-2023	Auke kr	Auke %	Inkl. mva
Abonnementordning for heimehjelp (pr. mnd.)					
Inntekt 0-2 G (fylgjer statlege maks.satsar)	215	215	0	0,0 %	
Inntekt 2-3 G	570	570	0	0,0 %	
Inntekt 3-4 G	1 140	1 140	0	0,0 %	
Inntekt 4-5 G	1 710	1 710	0	0,0 %	
Inntekt over 5 G	2 060	2 060	0	0,0 %	
Timebetaling for heimehjelp					
Timepris uavhengig av inntekt	235	235	0	0,0 %	
Tryggingssalarmar					
Tildeling/montering	0	0			
Månadleg leige (via fasttelefon)	275	275	0	0,0 %	
Månadleg leige (via mobiltelefon)	305	305	0	0,0 %	
Leige av kommunale hjelpemiddel pr.mnd	0	0			
Transport til/frå dagsenter/dagaktivitetar	50/25	50/25			
Korttidsopphold inst. - Dagpris (fylgjer statlege maks.satsar)	100	100	0	0,0 %	
Korttidsopphold inst. - Døgnpris (fylgjer statlege maks.satsar)	180	180	0	0,0 %	
Kjøp av middag	100	100	0	0,0 %	
Aldersbustader pr. mnd.					
Oddane 1	5 255	5 415	160	3,0 %	
Oddane 2, 2 høgda B14, A og B	5 140	5 300	160	3,1 %	
Oddane 2, underetasje, C og D					
Framnes II - Fredheim og Roheim	5 255	5 415	160	3,0 %	
Omsorgsbustader Pr. mnd.					
Omsorgssenteret	5 945	6 130	185	3,1 %	
5 nye omsorgsbustader v/omsorgssenteret	7 650	7 885	235	3,1 %	
Kåsa B, C, D.	6 590	6 795	205	3,1 %	
Kåsa bustad A, E	7 585	6 795	-790	-10,4 %	
Leigeinntekter pr. mnd.					
Framnes hovudleilighet (prøvebustad)	4 855	5 005	150	3,1 %	
Framnes hybelleilighet (prøvebustad)	2 540	2 620	80	3,1 %	
Dølali rekkjehus (prøvebustad)	5 140	5 300	160	3,1 %	
Larstun hybelhus A, B, C. (prøvebustad)	5 140	5 300	160	3,1 %	
Larstun hybelhus D (ikkje oppussa) (prøvebustad)	4 490	4 630	140	3,1 %	
Kåsa/Solli - Prøvebustad	7 000	7 215	215	3,1 %	
Solås – Prøvebustad	7 000	7 215	215	3,1 %	
Forstandarbustad	7 000	7 215	215	3,1 %	
Flyktningbustad - Framnes/Tveitsund bustadfelt	7 385	7 615	230	3,1 %	
Vasståmet (eigen avtale)	750	750	0		
Bu til turistinfomasjonen	1 640	1 690	50	3,0 %	
Løkstallen (eigen avtale)	1040	1040	0	0,0 %	
Fjonesundet	3 175	3 275	100	3,1 %	
Auke husleige prøvebustader etter utløp av tidsavgrensa avtale	33 %	33 %			
Pelsdyrområde					
Leige pr.da pr. år - Vadmoen	435	435	0	0,0 %	

Tekst	B-2022	B-2023	Auke kr	Auke %	Inkl. mva
Mila aktivitetssenter					
Leige laurdag/søndag eller båe dager.	1 825	1 825	0	0,0 %	
Tillegg for fredag kveld	730	730	0	0,0 %	
Vekedager/kveldar	730	730	0	0,0 %	
Vatn og avløp					
Heilårs bustad					
Vatn:					
Abonnementsgebyr vatn pr. år	2 100	2 200	100	4,8 %	2 750
Forbruksgebyr vatn pr. m3	15	16,5	1,5	10,0 %	20,63
Eingongsgebyr for tilknytning til vatn	12 500	12 500	0	0,0 %	15 625
Avløp:					
Abonnementsgebyr avløp pr. år	2 200	2 500	300	13,6 %	3 125
Forbruksgebyr avløp pr. m3	13	17,5	4,5	34,6 %	21,88
u/vassmålar vert rekna 200m3 forbruk i året					
Eingongsgebyr for tilknytning til avløp	12 500	12 500	0	0,0 %	15 625
Sum kostnader for 200 m3 inkl. mva	12 375	14 375	2 000	16,2 %	
Fritidsbustad					
Vatn:					
Abonnementsgebyr vatn pr. år	2 600	2 900	300	11,5 %	3 625
Forbruksgebyr vatn pr. m3	15	16,5	1,5	10,0 %	20,63
Eingongsgebyr for tilknytning til vatn	85 000	90 000	5000	5,9 %	112 500
Eingongsgebyr for tilknytning til vatn – låg sats	25 000	25 000	0	0,0 %	31 250
Avløp:					
Abonnementsgebyr avløp pr. år	2 700	3 800	1100	40,7 %	4 750
Forbruksgebyr avløp pr. m3	13	17,5	4,5	34,6 %	21,88
u/vassmålar vert rekna 100m3 forbruk i året					
Eingongsgebyr for tilknytning til avløp	85 000	90 000	5000	5,9 %	112 500
Eingongsgebyr for tilknytning til avløp – låg sats	25 000	25 000	0	0,0 %	31 250
Sum kostnader for 30 m3 inkl. mva	7 675	9 650	1 975	25,7 %	
Næringsbygg og offentlege bygg					
Vatn:					
Abonnementsgebyr vatn pr. år	2 100	2 200	100	4,8 %	2 750
Forbruksgebyr vatn pr. m3	15	16,5	1,5	10,0 %	20,63
Eingongsgebyr for tilknytning til vatn	12 500	12 500	0	0,0 %	15 625
Avløp:					
Abonnementsgebyr avløp pr. år	2 200	2 500	300	13,6 %	3 125
Forbruksgebyr avløp pr. m3	13	17,5	4,5	34,6 %	21,88
u/vassmålar vert rekna 100m3 forbruk i året					
Eingongsgebyr for tilknytning til avløp	12 500	12 500	0	0,0 %	15 625
Reinseanlegg over 50 PE	6 000	6 000	0	0,0 %	7 500
Feiing					
Årsavgift feiing/tilsyn pr. pipe	450	390	-60	-13,3 %	488
Ymse					
Timepris - Utleige teknisk personell	415	415	0	0,0 %	519

2.6.1 Gebyr renovasjon (Indre Agder og Telemark avfallsselskap IKS)

Det blir lagt fram eiga sak som fastsett renovasjonsgebyra.

2.6.2 Gebyrregulativ etter plan- og bygningslova, forureiningsforskrifta og matrikkellova

Det blir lagt fram eiga sak som fastsett gebyra for plankontoret.

2.7 Økonomiplan 2023 - 2026

2.7.1 Driftsbudsjettet 2023 - 2026

Økonomiplanen er sett opp med forventet utvikling i åra 2023-2026, gitt dei føresetnader som ligg til grunn for årsbudsjett 2023 og ei forventet utvikling av inntekter og utgifter i perioden. Oversikten over drift syner at med utgangspunkt i driftsnivået i 2023 og dei tiltak som er tilrådd sett i verk er det grunnlag for avsetning til fond på omlag 11,5 mill. i perioden 2024-2025, for så å bruke 1,6 mill. av fond i 2026.

Økonomiplan drift etter § 5-4, 1.ledd				
Tall i 1000 kroner	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
(1) Rammetilskot	-74 926	-81 619	-81 545	-81 546
(2) Inntekts- og formueskatt	-40 588	-40 588	-40 588	-40 588
(3) Eigedomsskatt	-16 770	-16 870	-16 970	-17 070
(4) Andre generelle driftsinntekter	-17 889	-17 889	-17 889	-17 889
Sum generelle driftsinntekter	-150 173	-156 966	-156 992	-157 093
(5) Sum bevilgningar drift, netto	126 953	126 672	126 742	136 840
(6) Avskrivningar	16 500	16 500	16 500	16 500
Sum netto driftsutgifter	143 453	143 172	143 242	153 340
Brutto driftsresultat	-6 720	-13 794	-13 750	-3 753
(7) Renteinntekter	-1 353	-1 353	-1 353	-1 353
(8) Utbytte	-1 650	-1 650	-875	-875
(9) Gevinst og tap på finansielle omløpsmiddel	0	0	0	0
(10) Renteutgifter	14 575	16 806	15 810	14 260
(11) Avdrag på lån	11 579	14 567	14 670	13 560
Netto finansutgifter	23 151	28 370	28 252	25 592
(12) Motpost avskrivningar	-16 500	-16 500	-16 500	-16 500
Netto driftsresultat	-69	-1 924	-1 998	5 339
Disponering eller dekking av av netto driftsresultat:				
(13) Overføring til investering	0	500	500	500
(14) Netto avsetnad til eller bruk av bunde driftsfond	-4 206	-4 206	-4 206	-4 206
(15) Netto avsetnad til eller bruk av disposisjonsfond	4 275	5 695	5 766	-1 574
(16) Dekking av tidlegare års meirforbruk	0	0	0	0
Sum disponeringar eller dekking av netto driftsresu	69	1 989	2 060	-5 280
Framført til inndekking i seinare år (meirforbruk)	0	65	62	59
(1) Endring i planperioden lagt inn jfr. prognose statsbudsjett. Utrekk vedk. konsesjonskraft avslutta i 2023 (2) Ingen endring i planperioden jf. Statsbudsjett (3) Førebelse tal kring enkelt kraftverk indikerer sterk vekst i eigedomsskatt i -23. For -24 vil eigedomsskattgrunnlaget auke endå meir. Det er lagt til grunn av auke i grunnrente og nytt "høgprisregime" oppveg kvarandre. 2023-nivå derfor lagt til grunn heile perioden. (4) Integreeringstilskot på 2023-nivå. Ved mottak av fleire flyktningar vil det bli om lag tilsvarande auke på utgifter. (5) Endringar sum bevilgningar netto - fordelt på tiltak				

(5) Endringer sum bevilgninger netto - fordelt på tiltak				
		Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Felles:				
Konsesjonskraftinntekter red. jf. estimat/prognose i 24 og 35. 26 lagt på 21-nivå.		2 913	2 913	13 500
Straumstøtte næringsliv avslutta		-1 500	-1 500	-1 500
Straumstøtte fellesråd trekt attende		-50	-50	-50
Løyving nye i Padar kommunestyre trekt attende		-40	-40	-40
Tilskot kjøp av bil Frivilligsentral trekt attende		-50	-50	-50
Gjennomføring av val		-120		-120
Auke av pensjonsutgifter KLP - heile kommunen		1 750	1 750	1 750
Oppvekst og kultur:				
Spesialpedagogiske tiltak		-300	-448	-818
Velferd:				
Vaskeri bygd om - effektivisert		0	0	-150
Teknisk:				
Straumutgifter til 2021-nivå		-300	-300	-300
Sjølvkost VA:				
Endring ved auke i rente/avskrivningar - nye inv.		-2 584	-2 486	-2 335
Plan og næring:				
Ingen endringar		0	0	0
Sum endringar bevilgningar netto drift		-281	-211	9 887
(7) Renteinntekter halde uendra				
(8) Utbytte (VTK) - 2024 på 2022 nivå. I 25 og 26 lagt på 21-nivå pga. auka grunnrente.				
(10) Renteutgifter jf. gjeldsoversikt				
(11) Avdrag på lån jf. gjeldsoversikt				

2.7.2 Investeringsbudsjett 2024-2026

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5, 1.ledd - Økonomiplan

Tall i 1000 kroner	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	2023	2024	2025	2026
Investeringar i varige driftsmidlar	183 790	40 406	641	641
Tilskot til andre sine investeringar	0	0	0	0
Investeringar i aksjar og andelar i selskap	490	500	500	500
Utlån av egne midlar	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	184 280	40 906	1 141	1 141
Kompensasjon for meirverdiavgift	-8 618	-128	-128	-128
Tilskot frå andre	-68 815	0	0	0
Sal av varige driftsmidlar	-490	0	0	0
Sal av finansielle anleggsmidlar	0	0	0	0
Utdeling frå selskap	0	0	0	0
Mottekne avdrag på utlån av egne midlar	0	0	0	0
Bruk av lån	-106 357	-40 278	-513	-513
Sum investeringsinntekter	-184 280	-40 406	-641	-641
Vidareutlån	4 000	0	0	0
Bruk av lån til vidareutlån	-4 000	0	0	0
Avdrag på lån til vidareutlån	604	604	734	764
Mottekne avdrag på vidareutlån	-604	-604	-734	-764
Netto utgifter vidareutlån	0	0	0	0
Overføring frå drift	0	-500	-500	-500
Netto avsetnader til eller bruk av bunde investeringar	0	0	0	0
Netto avsetnader til eller bruk av ubunde investeringar	0	0	0	0
Dekking av tidlegare års udekkede beløp	0	0	0	0
Sum overføring frå drift og netto avsetnader	0	-500	-500	-500
Framført til inndekking i seinare år (udekkede beløp)	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering fordelt på investeringsprosjekt 2024-2026

Alle tall i 1000 kroner	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	2024	2025	2026
Frå bevilgningsoversikt investering			
Investeringar i varige driftsmidlar	40 406	641	641
Fordeling på investeringsprosjekt			
0678 Utbygging - Langmoen Reinseanlegg	39 765	0	0
0696 IKT i skulen	641	641	641

2.7.3 Oversikt gjeld og andre vesentlige forpl. 2023-2026 (jf. §5-7)

GJELDSOVERSIKT						
(Alle tal i 1000)	Saldo		2023	2024	2025	2026
Rentenivå	31.12.2023		4,25 %	4,00 %	3,85 %	3,55 %
Sp.B. Sør 2801.81.15524	-	avdrag	570	-	-	-
Lån slutt 2023		Renter	-	8	-	-
Kommunekreditt 83175021577	3 375	avdrag	750	750	750	750
Lån slutt 2027		Renter	143	105	72	40
KLP 030413681	5 752	avdrag	1 000	1 000	1 000	1 000
Lån slutt 2029		Renter	244	190	144	98
Husbank 1150716	9 580	avdrag	479	479	479	479
Lån slutt 2043		Renter	407	364	332	289
Kommunekreditt 83175591802	7 303	avdrag	292	292	292	292
		Renter	310	280	259	228
KBN 20190267	20 193	avdrag	777	777	777	777
Lån slutt 2049		Renter	858	777	718	634
KBN 20190413	39 867	avdrag	1 533	1 533	1 533	1 533
Lån slutt 2049		Renter	1 694	1 533	1 417	1 252
KLP 83175716877	39 431	avdrag	1 273	1 273	1 273	1 273
Lån slutt 2050		Renter	1 676	1 526	1 420	1 264
KBN 20210407	113 229	avdrag	4 529	4 529	4 529	4 529
Lån slutt 2048		Renter	4 812	4 348	4 185	3 859
Husbank 11544251 9	2 875	avdrag	125	125	125	125
Lån slutt 2046		Renter	122	110	101	93
KLP 83176016534	33 348	avdrag	855	855	855	855
Lån slutt 2062		Renter	1 417	1 300	1 251	1 154
Husbank 11545004	3 000	avdrag	-	65	130	130
Lån slutt 2047 - avdrag frå 2024		Renter	127	120	113	102
Husbank - nytt lån 2023	4 000	avdrag	-	-	160	160
2 år avdragfri periode		Renter	85	160	154	136
Nytt lån 2023 (40 år)	102 046	avdrag	-	2 551	2 551	2 551
(ca. 7 mnd. rentebelastning i -23)		Renter	2 431	4 082	3 831	3 442
Lån i perioden 2024-2026:						
Nytt lån 2024	40 278	avdrag	-	1 007	1 007	1 007
40 år		Renter	-	1 611	1 512	1 394
Nytt lån 2025	513	avdrag	-	-	103	103
5 år		Renter	-	-	20	15
Nytt lån 2026	513	avdrag	-	-	-	103
5 år		Renter	-	-	-	20
Korr. renter for avdrag gjennom å			246	291	282	241
Sum avdrag drift			11 579	14 567	14 670	13 560
Sum avdrag investering			604	604	734	764
Sum renter			14 575	16 806	15 810	14 260
Lånegjeld 31.12.23	383 999					

2.8 Måltall

Jf. kommuneloven § 14-2 c skal kommunestyret vedta finansielle måltall for utviklinga av kommunen sin økonomi.

Det er lagt inn måltall for fylgjande parameter:

- Netto driftsresultat skal vere betre enn 1,75% (nasjonal målsetning)
- Disposisjonsfond skal utgjere minst 5% av sum generelle driftsinntekter
- 100% inndecking på sjølvkostområde (ved omsyn til bruk av sjølvkostfond)

For framlagt budsjett er stoda på dei ulike måltala slik:

	2023	2024	2025	2026
Netto driftsresultat	0,03%	2,78%	2,26%	(neg.)0,54%
Disposisjonsfond	8,2%	11,5%	15,1%	14,1%
Inndecking sjølvkost	100%	100%	100%	100%

For 2023 og 2026 vert ikkje målalet for netto driftsresultat oppnådd. I åra 2024 og 2025 blir det oppnådd med god margin.

For disposisjonsfond vil ein i heile planperioden vil ein nå opp i målalet som er sett (under føresetnad av at VA-gebyr blir auka slik at 100% inndecking vert oppnådd).

100% inndecking sjølvkost er sett ved å ta omsyn til bruk av fond. Dette er eit snitttal for alle sjølvkostområde, der vatn og kloakk utgjer storparten.

2.9 Budsjettføresetnader

Budsjettet for 2023 bygger på fylgjande føresetnader:

- Rentenivå på innlån blir på nivå NKB signaliserer – 4,25%
- Lønsvekst lokalt blir i samsvar med anslag i statsbudsjettet – 4,2%
- Prisvekst lokalt blir i samsvar med anslag i statsbudsjettet – 3,1%
- Mottak av flyktningar samla for 2023/24 blir på minst 35 personar
- Utvikling av konsesjonskraftinntekter blir minst det nivå som konsesjonskraftstyret har lagt til grunn – 23 mill.
- Eigedomskattegrunnlaget for kraftverk aukar med minst 70% samanlikna med 2022-nivå
- Aktivitet, behov for tenester blir vidareført på same nivå/omfang som i 2022 på alle rammeområde.
- Bruken av overtid i eining for velferd blir redusert til eit «normalnivå».
- For økonomiplanen er det ein føresetnad at Staten ikkje vidarefører uttrekk i høve til konsesjonskraft utover 2023.

2.10 Noter

2.10.1 Budsjett for kraft- og næringsfond

Budsjett - kraftfondet 2023

TEKST	Budsjett 2023	Rev.budsj. 2022
SALDO PR. 01.01.		
Herav bunden kapital		
<u>Avsett til kraftfondet i årsbudsjett</u>		
Regulerings- og konsesjonsavgifter	-1 614 000	-1 614 000
Renter av fondskapitalen	-200 000	-170 000
Avdragsinntekter - utlån av kraftfondet		
Sum avsetnader til kraftfondet 2023	-1 814 000	-1 784 000
<u>Bruk av kraftfondet i årsbudsjett 2023</u>		
<i>Avkastninga 2022 - disponibel i 23 (90%)</i>	1 606 000	1 512 000
<i>Udisponerte midlar frå tidlegare år (100% kraftfond)</i>		
<u>Næringstiltak:</u>		
Avsett til næringsfondet, avkastninga 2022 (40%)	714 000	672 000
<u>Fellestiltak drift:</u>		
Ansvar 1400 - Næringsadministrasjon	608 000	556 000
Ansvar 4620 - Tilskot til private vegar og drift av Fjoneferja	284 000	284 000
Sum bruk av kraftfondet i 2023	1 606 000	1 512 000
SALDO PR. 31.12.		
AVKASTNINGA 2023, DISPONIBEL I 2024		
Avsetnad av årets avkastning	1 814 000	1 784 000
<u>Fordeler seg slik :</u>		
Avsetnad til bunden kapital 10%	181 400	178 400
Disponibelt, avsetnad til næringsfond 40%	725 600	713 600
Disponibelt, kraftfondsmidlar 50%	907 000	892 000

Budsjett - næringsfondet 2023

TEKST	BUDSJETT 2023	REVIDERT BUDSJETT 2022
Avsett til næringsfondet :		
Renter næringsfond	-3 000	-1 000
Avkastning frå Kraftfondet (40% av avkastninga 2022)	-714 000	-672 000
Ekstra avsetnad av andre midlar (korona)	-260 000	
Ekstra avsetnad av næringsfiskar-midlar	-700 000	
Avdragsinntekter - KMD-næringsfond	-80 000	
Avdragsinntekter i 2022 - ikkje disponert	-70 000	
Sum avsetnader til (disponibelt) næringsfondet	-1 827 000	-673 000
Bruk av næringsfondet :		
Ansvar 1410 - Tilskot til Telemarksvegen	30 000	30 000
Ansvar 1410 - Medlemskap i Friluftsrådet Sør	15 000	15 000
Ansvar 1411 - Reiseliv/turisme	530 000	380 000
Ansvar 1412 - Sysselsetjingstiltak	43 000	41 000
Ansvar 4432 - Pelsdyrområde	10 000	10 000
Sum bruk av næringsfondet i driftsrekneskapet	628 000	476 000
Politiske vedtak (14703.1410) :	Ramme: 1 174 000	180 000
Administrative vedtak	Ramme: 25 000	17 000

2.10.2 Budsjetterte dekningsgrader

Dekningsgrader – andre sjølvkostområde	R2019	R2020	B2021	B2022	B2023
Vatn	134%	77,6%	78,4%	104,35%	82,9%
Kloakk	64,4%	72,5%	76,8%	98,87%	96%
Feiing	94,6%	78,7%	121,1%	121,3%	100%
Byggesak	105,2%	123,8%	108%	120,77%	106%
Oppmåling	74,2%	79,7%	77%	84,88%	89,2%
Renovasjon	98,2%	101,6%	100%	100%	100%

2.10.3 Utvikling disposisjonsfond «felles buffer»

Tal i 1000	31.12.22	31.12.23	31.12.24	31.12.25	31.12.26
Saldo:	Kr 8.044.	Kr 12.313.	Kr 18.014.	Kr 23.780.	Kr 22.206.

2.10.4 Beregning av minste tillatte avdrag

KRD sin forenkla formel for beregning av minste tillatte avdrag:
sum langsiktig gjeld / sum anleggsmiddel * årets avskrivningar

Dette gir slik oppstilling:

Estimat langsiktig gjeld (eks. pensjonsforpliktninger og formildingslån pr. 01.01.23):	268.099.000
Estimat anleggsmiddel (eks. pensjonsfond +ikkje avskrivbare anl.middel) pr. 01.01.23:	433.814.000
Estimat avskrivningar i 2023:	16.500.000
Minste tillatte avdrag:	10.197.000
Budsjetterte avdrag i driftsbudsjett 2023:	11.579.000

3 Visjon (kapittelet er henta frå kommuneplanen)

Nissedal – der gode liv levast

Nissedal kommune sin visjon «*Nissedal – der gode liv levast*», er ny i kommuneplanen. Visjonen understrekar at Nissedal er ein god stad å leve, og slik skal det fortsetje å vere.

Kva som er eit godt liv kan opplevast ulikt, både mellom enkeltindivid, ulike kulturar, aldersgrupper osv. I arbeidet med denne planen har me m.a. lagt til grunn at:

- Me må trivast
- Me må kjenne oss inkludert
- Me må få hjelp når me treng det
- Me må ha valfridom
- Me må ha økonomisk tryggleik
- Me må vere til nytte

I høve til tidlegare planar har denne planen eit større fokus på samfunns- og innbyggjarsperspektivet, enn på den kommunale tenesteytinga. Det er lagt til grunn at det er i fagplanar og økonomi- og handlingsplan at konkrete mål og tiltak vert vedteke.

Folketal

Å oppretthalde, og helst auke, folketalet i kommunen har stor innverknad på at alle også i framtida kan leve det gode liv i Nissedal. Med færre innbyggjarar blir det sosiale miljøet snevrare og mindre attraktivt, og det vil heller ikkje vere mogleg å vidareføre dei gode kommunale tenestene slik dei er i dag.

Visjonen og positiv folketalsutvikling heng sterkt saman. Så lenge det opplevast at det gode liv levast i Nissedal, vil kommunen også vere attraktiv for busetjing. I tillegg vil skaping av næringsattraktivitet og arbeidsplassar kunne gje positiv effekt på folketalsutviklinga.

Folkehelse

Innbyggjarar som er livskraftige og glade får overskot, meistrar eige liv, treng mindre helsehjelp og bidreg i lokalsamfunnet. Alt ein gjer i kvardagen kan i større eller mindre grad påverke helsetilstand og trivsel, og difor skal kommunen leggje til rette for at folk kan gjere gode og helsefremjande val. Fokus i barnehage og skule på livsmeistring, inkludering og trivsel er viktige faktorar i utviklinga av god folkehelse. God folkehelse gir gode liv.

Berekraftig samfunnsutvikling

Kommunane er nøkkelaktørar for å realisere ei berekraftig samfunnsutvikling. Dei er nærast befolkninga, lokale verksemdar og organisasjonar, og samstundes ansvarlege for mykje av den sosiale og fysiske infrastrukturen som påverkar levekåra og utviklingsmoglegheitene til befolkninga.

Å vidareutvikle Nissedal som eit berekraftig velferdssamfunn der det blir skapt verdiar og arbeidsplassar inneber å balansere ønskje om større aktivitet med berekraftige rammer. Vekst i reiseliv og meir bruk av fritidsbustader gir grunnlag for lokal vekst og arbeidsplassar, med utvikling av infrastruktur og tenestetilbod som også er til nytte for fastbuande. Fritidsbustader inneber samstundes meir utbygging, transport, ferdsel og slitasje i natur- og friluftsområde.

Åtferdsverdiar

Det er i relasjon med andre menneske livet levast. Korleis ein opplever menneska rundt seg har mykje å bety for «det gode liv».

Åtferdsverdiar vi ønskjer skal prege dei mellommenneskelege relasjonane i Nissedal:

Saman er vi rause, respektfulle, omtenksame, inkluderande, blide og stolte.

4 Hovudmål

4.1 - Nissedal - ein god og trygg stad å leve gjennom heile livet

4.1.1 I Nissedal har me livskraftige og glade innbyggjarar som tek ansvar for eige liv

4.1.2 I Nissedal har me engasjerte innbyggjarar som deltek i frivillig arbeid til gode for fellesskapet

4.1.3 I Nissedal har innbyggjarane tilgang til arbeid og økonomisk tryggleik

4.1.4 I Nissedal verdsett me initiativ og nytenkning og grip sjansene som byr seg

4.1.5 I Nissedal legg me til rette for at det er mogleg å busetje seg der ein ønskjer

4.1.6 I Nissedal får innbyggjarane gode kommunale tenester etter behov

4.1.7 I Nissedal har me eit inkluderande og trygt samfunn, med levande grender og eit felles sentrum i Treungen

4.1.8 I Nissedal er det innbyggjarane som skapar framtida

4.2 - Nissedal – ein attraktiv stad å drive næringsverksemd

4.2.1 I Nissedal utviklast eksisterande og nytt næringsliv i tett samarbeid mellom kommunen og privat næringsliv

4.2.2 I Nissedal er reiselivsbasert næringsutvikling eit hovudsatsingsområde

4.2.3 I Nissedal er det ein arealpolitikk og ein infrastruktur som stimulerer til nyskaping og etablering av ny næringsverksemd

4.2.4 I Nissedal er naturen grunnlaget for berekraftige verksemd

4.2.5 I Nissedal utnyttast potensialet for ei kulturbasert næringsutvikling

4.2.6 I Nissedal etablerast det nye kompetansearbeidsplassar

4.3 - Nissedal – tek miljø- og klimautfordringane på alvor

4.3.1 I Nissedal skal det vere like naturleg å ta omsyn til berekraftperspektivet som kost/nytte-perspektivet, både i dagleg tenesteproduksjon og i

4.3.2 I Nissedal stillast vasskrafta til disposisjon for ein klimatilpassa produksjon av fornybar energi til fellesskapet

4.3.3 I Nissedal formidlast kunnskap og haldningar som fremjar eit berekraftig samfunn

4.3.4 I Nissedal utviklast ei berekraftig hytteutbygging

4.3.5 I Nissedal skal innbyggjarane få vass-, avløp- og renovasjonstenester av svært høg kvalitet

4.3.6 I Nissedal blir landbruket med jord-, skog- og utmarksressursane drive

5 – Handlingsdelen

5.1 Sentral leiing

Sentral leiing utgår frå kommunen si rådmannsgruppe med kommundirektøren sjølv og to kommunalsjefar. Kommunedirektøren si leiargruppe er Leiarforum der einingsleiarane og plansjefen jamleg møter rådmannsgruppa.

Politiske saker vert utgreidd av sakshandsamar, som ofte er ein av einingsleiarane eller plansjefen, men tilrådinga er kommundirektøren si. Dette systemet er basert på det me kallar for fullført sakshandsaming, som i praksis betyr at sakshandsamar skriv saka med konklusjon og tilråding. Sentral leiing er rettleiarar i saksprosessane.

Kommunedirektøren har eit overordna personalansvar i kommunen. Kommunedirektøren har møter i arbeidsmiljøutvalet og kontaktmøter med hovudtillitsvalte.

Lokale lønnsforhandlingar blir gjennomført saman med fagsamanslutningane og rådmannsgruppa.

Sentral leiing har eit overordna ansvar for at det vert gjennomført vernerundar og medarbeidarsamtalar, og at HMS er i eit skarpt fokus i heile organisasjonen.

Felles mål for heile organisasjonen

- Kommunen skal vere ein god arbeidsplass i alle fasar av tilsette sitt arbeidsforhold.
- Kommunen skal opplevast som ein inkluderande arbeidslivsbedrift som arbeider med å førebygge og redusere sjukefråvær, styrkje jobbnærværet, betre arbeidsmiljøet og hindre utstøying og fråfall frå arbeidslivet
- Gjennom oppdaterte reglement, retningsliner og rutinar skal kommunen ha ein tydeleg personalpolitikk, med fokus på eit godt samarbeid med tillitsvalde og vernetenesta.
- Planmessig kompetanseutvikling og rekruttering skal sikre naudsynt kompetanse i organisasjonen.
- Nissedal kommune deltek i mange ulike samarbeid, både i form av etablert tenesteyting og meir utviklingsretta prosjekt. Kommunen skal vere ein aktiv part i det regionale samarbeidet i Vest-Telemark generelt, og i dei interkommunale samarbeida spesielt.
- Gjennom ein samla beredskapsplan skal kommunen vere førebudd på hendingar og kriser som krev særskilde tiltak for å oppretthalde tenesteyting og/eller handtering av publikum, pårørande eller andre

Felles tiltak for heile organisasjonen

- Kommunen sin økonomi er blitt avhengig av kraftinntekter på eit høgt nivå for å finansiere ordinær drift. Det går fram at økonomiplanen at det er ubalanse mellom forventta varige inntekter og kostnader. Det bør derfor allereie nå startast eit arbeid for å førebu å gje eit grunnlag for å tilpasse driftsbudsjettet frå 2025/2026 til nivå som samsvarer med varige driftsinntekter.
- Justere ulike samarbeid etter ny kommunelov
- Særskilt fokus på sjukefråværsoppfølging
- Ta i bruk internkontrollsystemet Compilo i heile organisasjonen
- Fullføre arbeidet med å lukke avvik frå Statsforvaltaren på beredskapsområdet
- Utreie betre system for SMS-varsling til innbyggjarane.
- Implementere tilstrekkelege rutinar for GDPR i Nissedal kommune.

5.2 Fellestenesta

Fellestenesta har 7,35 årsverk fordelt på 10 personar. Fellestenesta er leia av kommunalsjef økonomi. Av tenester som ligg til fellestenesta kan nemnas, resepsjon/sentralbord, rekneskap, løn, fakturering, arkiv/post, personal, møtepapir, heimeside. Nettoramme for dei ansvarsområda som utgjer fellestenesta er 3,5 mill. (Tenestene, viktigaste førande lovverk/nasjonale føringar, årsverk, kostnadsramme, inntekter og netto ramme))

Mål for tenestene

- Halde eit forsvarleg og godt fagleg nivå på dei administrative tenestene som ligg til fellestenesta
- Yte god støtte til leiarar og andre tilsette i einingane som jobbar med administrative/merkantile oppgåver.
- Oppnå i størst mogleg grad at nøkkelkompetanse er fordelt på meir enn ein person, for å redusere sårbarhet ved fråvær.
- Oppnå effektivisering ved å automatisere/digitalisere/forenkle utan at kvaliteten på arbeidet blir redusert.

Tiltak

- Få etablert rutinebeskrivelsar for alle sentrale arbeidsområde.
- Vurdere intern arbeidsfordeling på felles og avklare ansvar/arbeidsfordeling med Kviteseid i høve til samarbeidsområde løn/rekneskap.
- Førebu ny takseringsperiode for eigedomsskatt - 2025-2034

5.2.1 Beregning av ramme felles:

Felles - endring av ramme frå 2022 til 2023:	
Ramme opphavleg budsjett 2022:	20 900 000
Korrigeringar:	
Løns- og prisvekst	808 000
Endring sentral lønspott (inkl. "etterslep 2022")	2 675 000
Auke inntekter konsesjonskraft	-15 000 000
Faktureringsgebyr tatt bort	90 000
Avsetning kraftfond ved auka avkastning	302 000
Auka utgift NAV	950 000
Auke utgift barnvern - tiltak	334 000
Oppgåvekorrigert ramme 2023:	11 059 000
Tiltak:	
Straumstøtte fellesrådet	50 000
Auka støtte til Polentur	22 000
Vidare deltaking Digi-TV	32 000
Nettbrett nye kommunestyrerepresentantar	40 000
Brøyting kyrkjebygg utvida/ny avtale	100 000
Støtte til kjøp av bil Frivilligsentral	50 000
Etab. budsjett for gjennomføring øvingar beredskap	15 000
Straumstøtte til lokalt næringsliv	1 500 000
Rammekutt fordelt etter driftspostar	-167 000
Ramme 2023:	12 701 000

5.4 Andre interkommunale samarbeid

Nissedal kommune har skilt ut delar av kommunen si verksemd i interkommunale samarbeid, interkommunale selskap og aksjeselskap. Fleire av desse er eigne rettssubjekt og blir ikkje regulert av kommunelova.

Val av organisasjonsform legg rammene for kva høve kommunestyret har til styring av desse verksemdene. Fristilte selskap har eigne selskapsorgan og er regulerte av særskilt regelverk, som mellom anna omhandlar forholdet mellom eigarane (kommunen) og selskapsorgana. Dette gjev utfordringar når det gjeld demokratisk folkevald styring, innsyn og kontroll av verksemda. Eigarstyring og selskapskontroll er kommunesektoren sitt verkty for å møte desse utfordringane.

Ei eigarskapsmelding skal gjere tydeleg kva kommunen vil med sitt eigarskap, formål og langsiktige mål og grunnleggande prinsipp som skal gjelde for selskap som kommunen vel å nytte for delar av si verksemd. Vidare skal ei eigarskapsmelding innehalde ein oversikt over dei føretaka og selskapa som kommunen er eigar i og eigarstrategi for det einskilde selskap.

Eigarskapsmeldinga skal ikkje nyttast til å detaljstyre selskapa. Når kommunen vel å leggje ein del av sine verdiar inn i eit selskap, medfører det og ei overføring av styringsrett til verksemda. Kommunen må trekkje opp ei ytre ramme av prinsipp og reglar, og innafor denne eigarstrategien må selskapet ha ein stor grad av spelerom.

Kommunen kan som medveten eigar utøve sitt eigarskap gjennom generalforsamling, representantskap og eigarmøte. Om kommunen gjer dette godt nok, vil koma fram gjennom eigarskapskontroll som kommunens kontrollutval utøver som del av selskapskontrollen i kommunen. Heimel for selskapskontroll finn me i kommunelova §77, jf. i tillegg §80 om innsynsrett i selskap. Plan for selskapskontroll for kvar fireårsperiode skal leggjast fram for kommunestyret seinast innan utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, jf. Forskrift om kontrollutval i kommunar og fylkeskommunar. Gjennom denne planen vil kommunestyret vedta kva for selskap som skal undersøkjast, anten som eigarskapskontroll (obligatorisk) eller forvaltningsrevisjon (friviljug).

Eigarstyringsprinsipp i Nissedal kommune

1. Kommunen skal definere føremålet med selskapet (alle selskapsformer) og skal som eigar gje klare langsiktige mål for selskapa gjennom eigarstrategi for det einskilde selskap. Kommunen skal setje utbyte- og avkastningsmål for selskapa.
2. Nissedal kommune fremjar sine interesser gjennom generalforsamling, representantskap og eigarmøte. Kommunen føreset at styret sjølv kontrollerer leiinga av selskapet på vegne av eigarane.
3. Kommunens formelle eigarorgan er kommunestyret. Kommunestyret har eit tilsyns- og kontrollansvar for kommunens eigarskap, og vedtek eigarmelding og eigarstrategiar for dei selskapa kommunen har eigarinteresser i. I selskap med fleire eigarkommunar bør kommunane utarbeide felles eigarskapsmelding og utbytepolitikk.
4. Årsmeldingar blir lagt fram for kommunestyret, som og skal få jamleg informasjon om selskapa. Kommunestyret går i starten av ny kommunestyreperiode gjennom dei selskapa som dei ønskjer selskapskontroll for.
5. Det bør nyttast valnemnd som grunnlag for å setje saman styra i selskapa. Styra skal setjast saman ut frå kompetanse, kapasitet og mangfald ut frå selskapets behov, eigenart og formål. Styret sitt arbeid skal evaluerast jamleg.
6. Godtgjersle til styret skal vera på moderat nivå, men rimeleg ut frå styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og kompleksiteten til arbeidet. Leiars lønsnivå bør vera konkurransedyktig, men ikkje lønsleiande.
7. Selskapa skal vere medvetne om sitt samfunnsansvar, og særleg vektlegge arbeid mot misleghald og korrupsjon, rett og effektiv ressursbruk ved anskaffingar , høg standard på arbeidet med helse, miljø og tryggleik, likestilling, mangfald og samfunnstryggleik.
8. Nissedal kommune sine etiske retningsliner skal ligge til grunn for den verksemda som vert drive i selskap der kommunen har eigarinteresser. Selskapa bør ha eigne etiske retningsliner.
9. Nissedal kommune skal vera open om sin eigarstrategi og selskapa si verksemd, og informasjon skal vera tilgjengeleg for alle.
10. Nissedal kommune sine styrerepresentantar skal vera registrert i styrevervregisteret.

Nissedal kommune har eigarinteresse i desse selskapa og samarbeida:

Renovasjon – IATA
Vest-Telemark brannsamorbeid
Vest-Telemark pedagogiske – psykologiske teneste IKS
Vest-Telemarkrådet
Vest-Telemark Barnevernsamarbeid
Nav Vest-Telemark
Telemark innkjøpssamarbeid TIS
Interkommunalt landbrukskontor

Dei kommunale oppgåvene innan landbruksforvaltning, miljø og viltforvaltning utførast av interkommunalt landbrukskontor for kommunane Nissedal og Kviteseid. Kontoret er organisert administrativt i eining for samfunnsutvikling og teknisk drift i Kviteseid kommune, og er lokalisert på kommunehuset i Kviteseid.

Landbrukskontoret sine tenester og innsats er i stor grad styrt gjennom lovverk og eigen landbruksplan for Nissedal og landbruksplanen for Vest-Telemark.

Mål for Landbrukskontoret

- Med høg kompetanse skal landbrukskontoret bidra til at landbruket i kommunane medverkar til utvikling og verdiskaping, samtidig som ein tek vare på miljøet og kulturlandskapet.
- Landbruket skal vere ein viktig del av aktiv bygdeutvikling som sikrar busetjing og næringsutvikling og gode levekår.

Tiltak

- Følgje opp endra søknads- og kontrollrutinar for skogbruket i samsvar med krav frå Fylkesmannen i Telemark
- Ha merksemd på oppfølging av bu- og driveplikta i kommunen.

Viltforvaltning

Kommunen har eigen forvaltningsplan for hjortevilt. Den praktiske delen av forvaltninga skjer i Nissedal viltlag, som er grunneigarane sitt organ. Kommunen har ansvar for dei «offentlege» interessene knytt til forvaltninga og ansvaret for ettersøk av skada hjorteviltvilt, og skadefelling.

Miljø

Kommunen har delteke i eit prosjekt saman med fylkeskommunen, nabokommunar og andre samarbeidspartnarar i vassområda våre. Prosjektet er avslutta og det er utarbeida ein regional plan med tiltaksprogram for heile vassregionen Agder. Kommunen skal følgje opp arbeidet i handlingsplanen og tiltaksprogrammet for vassområdet Nidelva.

5.6 Eining for oppvekst og kultur

5.6.1 Heile eininga

Eining for oppvekst og kultur består av barnehage, grunnskule, SFO, vaksenopplæring, flyktingtenesta og kultur. Frå 2022 er også koordinering av folkehelsearbeid lagt til eininga.

Budsjettramme heile eininga: kr. 55 259 000

Årsverk heile eininga: Omlag 74

Leiinga har ein sentral administrasjon med einingsleiar og pedagogisk konsulent i 100% stilling kvar. Logopedstillinga i kommunen på 27% og spesialpedagog for barnehagane i 100% ligg også her. Budsjettramme administrasjon: kr. 4 866 000

Felles lovverk:

- FN sin barnekonvensjon

Felles planar for eininga:

- Kva gjer me når me er bekymra for eit barn (Modellkommuneplanen)
- «Det gode liv – Plan for det gode oppvekstmiljøet i Nissedal»
- Oppvekstplanen – kjem ila 2023

Felles mål for heile eininga

- Gode tilbod for barn og unge i Nissedal kommune, dag og kveld. (4.1.6)
- Arbeide aktivt for å avdekke barn og unge som lever under urovekkjande forhold. (4.1.7)
- Fokus på livsmeistring (4.1.1)

Felles tiltak for heile eininga

- Inkluderande oppvekstmiljø på tvers av einingar og avdelingar, til det beste for våre barn og ungdom. Vi markerer mangfald og integrering ved å heise regnbogeflagget 1. juni og markere hendinga i barnehagane og på skulane. Regnbogeflagget blir her kalla inkluderingsflagg, og gjeld særleg for homofile og transpersoner dine rettar, men også for inkludering generelt. Inkluderingsflagget vaier i heile juni månad for å markere Nissedal kommune som eit inkluderande samfunn.
- Følgje opp artikkel 3 i barnekonvensjonen: Barns beste
- Følgje opp artikkel 12 i barnekonvensjonen; Barns rett til å bli høyrd
- Strategisk arbeid i leiargruppa (einingsleiar, pedagogisk konsulent, kultursjef, styrarar og rektorar) for å finne gode samarbeidsområde
- Vere aktive brukarar av modellkommuneplanen
- Gjennomføre vernerundar kvart år, og følgje opp tiltak i handlingsplan etter vernerunde gjennom året

- Tettare samarbeid med barnevernet, jf. Barnevernreformen
- Delta i prosjekt «Rusfri, Robust og Rettferdig» (Skule og kultur)
- Delta i prosjekt med Foreldreutval for barnehagar (FUB) og Foreldreutval for skular (FUG) for å vidareutvikle foreldresamarbeidet
- Delta i «Partnerskap for inkludering og ung deltakelse i Vestfold og Telemark» i regi av KS, utviklar oppvekstplan i dette partnerskapet.
- Arbeide med system for internkontroll
- Arbeide for å få folkehelse inn i alle ledd
- Utarbeide oversiktsdokument for folkehelse og legge denne fram for kommunestyret ila 2023
- Utarbeide folkehelseplan (2024)

Endringar i planperioden

5.6.2 Grunnskule og SFO

Nissedal kommune har to barneskular og ein ungdomsskule. Kyrkjebygda oppvekstsenter ligg i Kyrkjebygda og Tveit skule ligg i Treungen. Desse to skulane er 1-7 skular, der Kyrkjebygda er ein tredelt skule og Tveit er ein fulldelt skule. Nissedal ungdomsskule er felles og ligg i Treungen. Tveit skule og Nissedal ungdomsskule har felles administrasjon og rektor. Ved begge skulane er det ein SFO, samt ein SFO-avdeling i samband med Felle barnehage. Kvar skule er leia av ein rektor. Einingsleiar for oppvekst og kultur er skulefagleg ansvarleg. Tenesteinnhald, satsingsområde og utviklingsarbeid vert utarbeidd gjennom jamlege felles rektormøte, samt gjennom nasjonale og regionale føringar og samarbeid.

Prognose elevtal planperiode

Basert på tal frå skuleadministrativt system og helsestasjon 30.08.22

Skule	2021-2022	2022-2023	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027
Kyrkjebygda oppvekstsenter, avd. skule 1.-7. klasse	32	28	24	23	23	19
Tveit skule, småskulen 1.-4. klasse	50	61	53	50	46	41
Tveit skule, mellomsteget 5.-7. klasse	48	41	43	43	42	44
Nissedal ungdomsskule 8.-10. klasse	54	61	61	60	55	57
Elevtal totalt i kommunen	184	191	181	176	166	161

Det er totalt omlag 40 årsverk i skule og SFO.

Skule og SFO har ei budsjettramme på omlag 29 millionar årleg.

Ein anslår foreldrebetaling i SFO i 2023 til omlag 250 000 kr inntekt.

Lowverk:

- Opplæringslova med forskrifter
- Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020 «Fagfornyninga» (LK20)
- Rammeplan for SFO

Planar:

- Plan for overgangar «Frå eldst til yngst»
- Plan for skule-heimsamarbeid
- Leseplan
- Plan for Vurdering som læring
- Forskrift til ordensreglement
- Strategiplan for digital satsing i barnehagar og skular i Nissedal kommune
- «Det gode liv – Plan for det gode oppvekstmiljøet i Nissedal»

Mål for tenestene

- Nissedalsskulen skal ha eit godt læringsmiljø og vere ein stad der barn og unge trivst (4.1.1, 4.1.7)
- Nissedalsskulen har folkehelse og livsmeistring i fokus (4.1.1)
- Tilpassa opplæring innanfor fellesskapet er ein del av det ordinære opplæringstilbodet (4.1.6)
- Tidleg innsats, både fagleg og sosialt, blir prioritert (4.1.1)
- Opplæringa i Nissedal kommune skal vere av høg kvalitet, utviklingsorientert og i tråd med nasjonale føringar og lokale forventningar (4.1.6)
- Vi er gode samarbeidspartnarar med foreldre og tenester som PPT, barnevern og skulehelsetenesta (4.1.8)
- Vi arbeidar stadig for å sikre god brukarmedverknad (4.1.8)

Tiltak

- Delta i tett samarbeid med teknisk avdeling og arkitektfiramet Sør Arkitekter i sak om renovering av skulebygga på storskulen (Tveit skule/Nissedal ungdomsskule)
- Bruke modellkommuneplanen aktivt ved bekymring kring barn
- Delta i det fylkeskommunale «Liv og røre»-prosjektet for å syte for meir fysisk aktivitet i skulekvardagen
- Syte for gode overgangar ved å bruke planen for overgangar «Frå eldst til yngst».
- Legge til rette for læring innanfor dei tre tverrfaglege temaa i LK20: folkehelse og livsmeistring, demokrati og medborgarskap og bærekraftig utvikling.
- Arbeide vidare med fagforningsprosessen, med vekt på “vurdering og læring” og “læreplanar i praksis”.
- Ha kontinuerleg fokus på eit godt foreldresamarbeid, gjennom “Plan for heim-skulesamarbeid”
- Delta i prosjekt med FUG (Foreldreutvalet for grunnskular) for å vidareutvikle skule-heim-samarbeidet
- Legge til rette for eit godt samarbeid med skulehelsetenesta
- Nytte det kommunale Barne- og ungdomsteamet godt til å drøfte utfordrande saker og problemstillingar, samt strategisk tenking i forebyggingsarbeid

- Samhandle aktivt i prosjektet «Rusfritt, robust og rettferdig» (2020-2023)
- Halde fram med å vere godkjende “trafikksikre skular”
- Følgje opp “Strategiplan for digital satsing i barnehagar og skular i Nissedal kommune”
- Universell utforming skal vere standard i alt bygge- og utviklingsarbeid.
- Gjennomføre brukarundersøkingar og aktiv nytte skulen sine rådsorgan, som beskrive i “Plan for heim-skulesamarbeid”
- Ha eit godt samarbeid mellom skule og private bedrifter lokalt, og invitere til besøk av lokale bedrifter og teknologibedrifter som ein del av faget «Utdanningsval» på ungdomsskulen.
- Halde fram og styrke samarbeidet mellom Tveit skule/Nissedal ungdomsskule og Ungt Entreprenørskap, som er ein ideell, landsomfattande organisasjon. Målet er å utvikle barn og unge sin kreativitet, skaparglede og tru på seg sjølv, gjennom samarbeid mellom skule, næringslivet og andre aktørar
- Halde fram med Jobbavis i samband med arbeidsveka for 9. klasse (Samarbeid med næringskonsulent)
- Ha ei aktiv og god rådgjevarteneste og samarbeid med Vest-Telemark vidaregåande skule
- Arbeide for å auke elevane sine føresetnadar for å lukkast i vidaregåande skule.
- Nytte ungdomsslosen aktivt i arbeidet med å førebygge fråfall i vidaregåande skule, både med elevar i ungdomsskulen og elevar som har starta på vidaregåande skule.
- Miljø og klima er på dagsordenen
- Vi deltek i «Dekomp»: Desentralisert ordning for kompetanseutvikling i Vest-Telemark
- Tilstandsrapport for foregåande skuleår blir lagt fram for kommunestyret innan april kvart år
- Vi har eit godt samarbeid med PP-tenesta (PPT), særleg gjennom faste TPO-møte gjennom året
- Arbeide aktivt for elevmedverknad i skulekvardagen
- Arbeide for eit engasjert og aktivt ungdomsråd
- Friske opp arbeidet med å vere ein “dysleksivenleg skule”
- Halde fram med MOT-prosjektet og AKTiv365 ved Tveit skule/Nissedal ungdomsskule
- Halde fram med “Sterk-og klar”- samarbeidet med IOGT, som er eit førebyggingsprogram retta mot foreldre, mot bruk av rusmidlar.
- Halde fram samarbeidet med Politiet kring tema som “trygg bruk av internett” (Delbart), “rusførebygging” og “lov og orden”.

5.6.3 Barnehage

Nissedal kommune har ein desentralisert barnehagestruktur med barnehage tilbud i Treungen, Kyrkjebygda, Felle og Fjone. Kvar barnehage er leia av ein styrar. Einingsleiar for oppvekst og kultur er barnehagefagleg ansvarleg. Tenesteinnhald, satsingsområde og utviklingsarbeid vert utarbeidd gjennom jamlege felles styrarsamlingar, samt gjennom nasjonale og regionale føringar og samarbeid.

Prognose barnetal og kapasitet

For barnehage kan vi berre lage prognose eit år fram i tid, av den naturlege årsaka at barna ikkje er fødde enda. Basert på tal frå helsestasjonen 30.08.22 har vi denne prognosa for barnetal i dei ulike barnehagane:

2022-2023

Barnehage	Godkjent for (Tal på plasser)*	Barn i barnehagealder i krinsen	Av desse, barn under 3 år	Totalt brukt barnehageplasser
Treungen barnehage	60	32	13	45
Kyrkjebygda oppvekstsenter, avd. barnehage	32	10	3	13
Fjone barnehage	20	12	5	17
Felle barnehage	20	4	3	7
Totalt tal på barn i barnehagealder		58		

2023-2024

Barnehage	Godkjent for (Tal på plasser)*	Barn i barnehagealder i krinsen	Av desse, barn under 3 år	Totalt brukt barnehageplasser
Treungen barnehage	60	29	10	39
Kyrkjebygda oppvekstsenter, avd. barnehage	32	11	4	15
Fjone barnehage	20	13	3	16
Felle barnehage	20	4	1	5
Totalt tal på barn i barnehagealder		57		

**Alle barnehagane i kommunen har god arealmessig kapasitet. Dersom ein kjem over barnetal på bemanningsnorm, vil ein ofte justere dette internt i kommunen. Likevel er det viktig å kjenne til at eit barn utover norm vil utløyse ei heil pedagogstilling. Barn under 3 år tel to barnehageplassar*

Det er totalt i underkant av 23 årsverk i barnehagane. Total budsjetttramme er på omlag 14 millionar kroner.

Foreldrebetaling er anslått til omlag 1,4 millionar kroner i inntekt i 2023.

Lovverk:

- Barnehagelova med forskrifter
- Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver

Planar:

- Barnehagevise årsplanar
- Plan for overgangar «Frå eldst til yngst»
- Strategiplan for digital satsing i barnehagar og skular i Nissedal kommune
- Kompetanseplan for barnehagane i Nissedal kommune i 2020-2023
- Plan for tilsyn med barnehagane i Nissedal kommune
- «Det gode liv – Plan for det gode oppvekstmiljøet i Nissedal»

Mål for tenestene

- Eit godt og inkluderande barnehagemiljø (4.1.7)
- Sikre full barnehagedekning (4.1.6)
- Kontinuerleg kompetanseutvikling for dei tilsette for å sikre god kvalitet på det pedagogiske innhaldet i barnehagane (4.1.6)
- Sikre at barnehagane fangar opp barn som har behov for særskilt oppfølging og tilrettelegging, uavhengig av årsak gjennom tidleg innsats (4.1.6)

Tiltak

- Vi tek aktivt i bruk Rammeplanen sin Del 1, som mellom anna omtalar arbeidet med demokrati, bærekraftig utvikling, livsmeistring og helse
- Vi brukar modellkommuneplanen aktivt
- Symjetrening (tilvenning og tryggleik i vatn) for alle 5-åringar i kommunen
- Samarbeid med PPT gjennom «Forum for systemretta arbeid» (FSB)
- Vi syter for gode overgangar mellom barnehage og skule gjennom bruk av «Plan for overgangar – frå eldst til yngst»
- Tett samarbeid mellom skulehelsetenesta/helsestasjonen
- Hovudmål for barnehageåret 2022-2023: «Det gode liv i leiken»
- Halde fram med å vere godkjende trafikk sikre barnehagar
- Fortløpande barnehageopptak, men med eit hovudopptak i året
- Arbeide vidare med IKT-satsinga i barnehage via Strategiplan for digital satsing i barnehagar og skular i Nissedal kommune
- Nytte Barne- og ungdomsteamet som ein arena for tverrfagleg samarbeid
- Gjennomføre foreldreundersøking kvart 2. år (frå 2020)
- Fokus på barns medverknad
- Bærekraftig utvikling er på dagsordenen

- Delta i prosjekt med FUB (Foreldreutvalet for barnehagar) for å vidareutvikle barnehage-heim-samarbeidet
- Deltek i Rekomp-ordninga i Vest-Telemark: Regional ordning for kompetanseutvikling i barnehage Vestfold og Telemark
- Liv og røre for barnehagar i perioden haust 2021-vår 2024.
- Arbeide med å lukke avvik etter tilsyn med statsforvaltaren for barnehagemynde

5.6.4 Kultur

Kultur har eit vidt tenestespekter, sjølv om dei ulike tenestane er små. Tenestane er musikk- og kulturskule, bibliotek, kulturarrangement og –administrasjon, fritidsklubben, kino og offentleg symjing. Kultursjefen er leiar av desse tenestane, samt flyktingtenesta som er beskrive i eige avsnitt.

Det er totalt omlag 4 årsverk i kultur. Total budsjettramme er på omlag 3 millionar kroner.

Ein stipulerer inntekter i 2023 til 180 000 kr.

Lovverk:

- Kulturlova
- Lov om folkebibliotek
- Folkehelselova

Planar:

- «Det gode liv – Plan for det gode oppvekstmiljøet i Nissedal»
- Plan for den kulturelle skulesekken lokalt, i Nissedal kommune
- Skulebibliotekplan for Nissedal
- Plan for idrett og friluftsliv i Nissedal kommune

Mål for tenestene

- Kulturtenestene skal gje ei kjensle av meistring og skape eit inkluderande miljø, der målsettinga er at innbyggjarane har ein felles forståing av at kommunen er ein god stad å leve (4.1.1, 4.1.2, 4.1.7)
- Ha eit godt samarbeid med lag og organisasjonar i kommunen (4.1.2, 4.1.8)
- Ha fokus på at tenestene vi gjer skal ha grunnfeste i folkehelsearbeid, som går på fysisk aktivitet, god psykisk helse og eit inkluderande miljø for alle (4.1.1)

Tiltak

- Kulturskulen har fokus på den enkelte elev, og skal ha fokus på meistring og utvikling av kreative evner. Kulturskulen skal vere ein inkluderande arena med undervisning tilpassa den enkelte elev. Det skal gjennomførast 2-3 konsertar pr år.
- Ungdomsklubben skal ha fokus på eit inkluderande rusfritt miljø, der alle kan finne sin plass, og ha meistring på å vere i ein sosial setting gjennom ulike typar aktivitet. Ungdomsklubben samarbeider tett med skule og helse, og deltek aktivt som ein samarbeidande part i arrangement og tiltak i prosjekt Ung i Nissedal.

- Biblioteket skal vere ein arena for inkludering for alle og formidling av litteratur i alle former. Det skal vere fokus på alle aldersgruppe, men særskilt på born, ungdom og eldre.
- Biblioteket skal vere ein arena for samskaping, og ein arena for aktivitet. I 2023 skal ein særleg samarbeide med Ung i Nissedal, og bruke biblioteket aktivt som ein møteplass for ungdom.
- Biblioteket nyttar seg av eksterne midlar, og søker spesielt på tilskot frå Nasjonalbiblioteket og Fritt ord. Biblioteket markerer Nordisk litteraturveke
- 1. juni skal markerast på alle skular og i barnehagar med DKS – arrangement for å markere og sette fokus på homofiles rettar gjennom ulike framsyningar. Dagen skal og markere toleranse, ytringsfridom, aksept og inkludering av alle menneske. Regnbogeflagg vert heist på Tveit skule, Kyrkjebygda oppvekstsenter og på kommunehuset og heng oppe i heile juni (med unnatak av offisielle flaggdagar). Regnbogeflagg vert kalla inkluderingsflagg, for å markere at flagget står for homofiles rettar, menneskeverd , ytringsfridom og toleranse.
- Revidere Plan for idrett og friluftsliv i 2023

5.6.5 Vaksenopplæring og flyktingteneste

Pedagogisk konsulent i eininga har det overordna ansvaret for vaksenopplæring og flyktingtenesta. Det er 100% stilling flyktingkoordinator og totalt 123,5% lærarar tilsett i vaksenopplæringa.

Vaksenopplæring:

Vaksenopplæringa er i Treungen og leiger lokale i 2. etasje på Prixbygget. Vaksenopplæringa gir gratis undervisning i norsk og samfunnskunnskap til dei som i fylgje integreringslova har rett eller plikt til det. Dette gjeld stort sett flyktingar.

Elevar som ikkje har rett på gratis norskopplæring, får tilbod om undervisning mot betaling, dersom det er kapasitet til dette.

Det vert gjeve undervisning til vaksne etter opplæringslova § 4A.2: *Rett til spesialundervisning på grunnskolens område*. Undervisninga foregår på Mila.

Vaksenopplæringa har plikt til å gi *Opplæring til vaksne med behov for alternativ og supplerende kommunikasjon(ASK)* ved behov (opplæringslova § 4A-13)

Vaksenopplæring koordinere kjøp av plasser hos nabokommuner til grunnskuleopplæring for vaksne flyktingar, og elles anna samarbeid med kommunar kring liknande tilbod.

Det er budsjettet med utgifter på omlag 1,2 millionar for å drifte vaksenopplæringa i 2023.

Vi reknar med å få 1,5 million i norsktilskott, så totalt sett kjem vaksenopplæringa i 2023 ut i plus.

Lovverk:

- Opplæringslova med forskrifter

Tiltak

- Tett samarbeid med flyktingtenesta i utarbeiding av mål for den einsskilde
- Utarbeide integreringsplan for deltakarar etter Integreringslova
- Samarbeid med PPT, Mila og Kåsa bu og avlastning kring elevar med vedtak etter Opplæringslova § 4A 1 og 2
- Tilby grunnskuleopplæring etter Opplæringslova § 4A 1 og 2
- Gje gratis opplæring i norsk og samfunnskunnskap i til saman 600 timar til dei som har rett og plikt til slik opplæring
- Elevar som ikkje har rett på gratis opplæring, kan få tilbod om undervisning mot betaling dersom det er kapasitet og økonomisk forsvarleg i forhold til elevtalet

Flyktingteneste:

Legge til rette for ei god integrering og gjere dei nye innbyggjarane så sjølvhjelpne som mogleg, så raskt som mogleg. Dette må gjerast gjennom god planlegging og godt samarbeid mellom dei ulike tenesteytingane i kommunen, samt god dialog med lokalsamfunnet. Flyktingane sine styrkar og ressursar skal leggast vekt på. I opparbeiding av flyktingtenesta tek vi med oss konklusjonane som blei gjort i evalueringsarbeidet etter førre busettingspriode.

Budsjettramma er

Tiltak:

- Tett samarbeid med vaksenopplæringa i utarbeiding av mål for den einsskilde
- Jobbe målretta mot arbeid eller utdanning etter endt introduksjonsprogram for dei vaksne
- Som busettingskommune har vi god dialog med IMDi
- Eininga arbeidar saman for god integrering av barn og unge
- Jobbe for integrering gjennom arbeid og fritidsaktivitet i lokalmiljøet
- Revidere flyktingplanen (2023)

Lovverk:

- Utlendingslova
- Lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid

5.6.6 Bereking av ramme for oppvekst og kultur

Oppvekst og kultur - endring av ramme frå 2022 til 2023:	
Ramme opphavleg budsjett 2022:	49 171 000
Korrigeringar:	
Løns- og prisvekst	559 000
Heilår av red. 30% stilling Felle bhg. (budsjett 2022)	-90 000
Spesialped. Tiltak avslutta	-534 000
Løyving budsjett 2022 stolar/bord/skulebøker	-370 000
Heilår mat ungdomsskule	195 000
Spesialundervisning jf. F-sak 61/22 & 26/21	488 000
Redusert foreldrebetaling Felle/Treungen bhg.	405 000
Gratis SFO 1. klasse 12 t. og red. maks.pris bhg.	123 000
Tilskot vaksenopplæring auke	-63 000
Oppgåvekorrigert ramme 2023:	49 884 000
Tiltak:	
Flyktningkoordinator løn/driftsbudsjett	850 000
Etablering av introduksjonsprogram	3 500 000
Assistent barnehage - flyktning	454 000
Assistent skule - flyktning	556 000
Rammekutt fordelt etter driftspostar	-80 000
Ramme 2023:	55 164 000

5.7 Eining for velferd

5.7.1 Heile eininga

Eining for velferd har ansvar for tenesteområda legetenestar, psykiske helsetenestar, helsestasjon, jordmor, fysioterapeut, institusjonstenestar, heimbaserte tenestar, tenestekontor og tenesta for funksjonshemma

Totalt tal på årsverk i eininga er omlag 74 årsverk fordelt på 129 tilsette og i tillegg kjem ein del vikarar. Kostnadsramme totalt for eininga er omlag 56 mill.

Felles mål for heile eininga

- Ha fokus på leiarutvikling og struktur
- Arbeide for heiltidskultur og ha fokus på å redusere uønska deltid i eininga
- Få ei fellesskap kjensle i eininga som mogleggjer meir samarbeid på tvers av avdelingane og som skapar samhald og kjennskap.
- Følgje med på anbefalingar om tenesteutvikling og utvikle tenestane i tråd med det andre kommunar gjer og samfunnet elles. (4.1.4)
- Omsette motteke tilskotsmidlar til planar om utvikling og kursending for tenestane.
- Få til ein kultur for kvalitetsforbetring i heile eininga
- Eininga skal ha eit heilskapleg perspektiv. Oppgåvene skal løysast i tverrfagleg samarbeid utover eiga avdeling, eining og den kommunale organisasjonen der dette er tenleg både med tanke på samhandlingsreforma, folkehelse og forvaltning av ressursar.
- Eininga gir eit dekkjande, fagleg forsvarleg og effektivt tilbod av helse- og omsorgstenester med utgangspunkt i lokale behov. I dette ligg at kommunen til ei kvar tid har tilgjengelege sjukeheims plassar, tilrettelagte bustader og kvalifisert personale i tråd med behovet.(4.1.6)
- Eininga utviklar forsvarlege heimbaserte tenestar, slik at pasientar som treng omsorgstenestar i hovudsak får tilbod om det i eigen heim. (4.1.7)
- Gjennom eit utstrakt samarbeid mellom helsestasjon, barnehage, skule og kultur skal kommunen tryggje barn og unge sin oppvekst og stimulere ungdom til å vere røyk- og rusfrie.(4.1.1)
- Kommunen skal saman med innbyggjarane og brukarane av dei ulike tenestene vere med på å auke likeverd, likestilling og hjelpe til å førebyggje sosiale problem. (4.1.8.)
- Kommunen skal vere førebudd på nye oppgåver som ein konsekvens av den store satsinga på hyttebygging og auka tal på innbyggjarar i store delar av året.(4.3.4), (4.1.6)

Felles tiltak for heile eininga

- Fortsette arbeidet med opplæring av leiarar i ny struktur, samt optimalisere stillingsinnstruksar
- Fortsatt fokus på å etablere møtestrukturar og møteplassar som sikrar meir samarbeid på tvers
- Bli med på utviklingsarbeid saman med andre kommunar for tenesteutvikling t.d. slik det nå vert gjort ifht velferdsteknologi i Vest – Telemark og tenestekontora ifht felles tildelingskriteriar.
- Søke på tilskotmidlar hos fylkesmannen og frå helsedirektoratet, som er nyttig for kompetanseheving og tenesteutvikling.
- Fortsette med utvikling av Compilo som kvalitet og avvikshandteringssystem.
- Sjå vidare på moglegheit for bruk av velferdsteknologi i heile eininga
- Undersøke moglegheit for felles ressurs ergoterapeut med andre kommunar i Vest-Telemark

Endringar i planperioden

- Kartlegge behov for og ta i bruk velferdsteknologiske løysingar som erstatning eller som delar av tenestane
- Vidareutvikle modellen med heimeteneste/kortidsavdeling
- Fokus på rekruttering med utlysing av store stillingar, samt utforming av gode kreative turnusordningar med fleire moglege helgemønster.
- Oppretting av ny fast stilling som turnuskoordinator, for å få fokus på turnus og fordeling av ressursar, samt gje avdelingsleiarane betre moglegheit til å jobbe med fag, personell og økonomi.
- Etablere planar som verktøy for planlegging av tenestane framover i tid.
- Kommunen med i satsinga «Demensvenleg Kommune»

5.7.2 Institusjonsbaserte omsorgstenester

Nissedal Omsorgssenter (NOS) er kommunens tilbud til innbyggerane når det gjeld institusjonstenester.

Institusjonstenestene er organisert i 2 avdelingar. Somatisk avdeling har 14 plassar for avlastning, korttids - og langtidsopphald (av desse er det 1 plass til akutt beredskap, 1 avlastningsplass med rullerande opphald og 2 korttidsplassar). Skjerma avdeling har 6 plassar for personar med demens. I tillegg er høyrer serviceavdelinga til institusjonen og lagar mat, vaskar tøy og driver reinhald på omsorgsavdelinga. Plass tildelast etter eigne kriteria. Opphald i institusjon har individuelt vedtak, med målsetjing om behandling, rehabilitering, aktivitet og avlastning.

Sentrale lovverk og planar med spesielt fokus i avdelinga:

Lov om helse- og omsorgstenester

Pasient- og brukarrettigheits lova

Helsepersonellova

Norm for informasjonssikkerhet

Kvalitetsforskrifta for pleie og omsorg

Sjukeheimsforskrifta

Demensplan 2015

Kvalitetsreforma «Leve heile livet» 2018 – 2023 (Meld. St. 15 (2017–2018))

Institusjonstenesta har etter omorganiseringa ca. 19 årsverk og ei kostnadsramme på 13,8 mill. Kjøkkenet på NOS ligg og nå under institusjon, medan vaskeri og reinhald er flytta over til teknisk. Største inntekter kjem frå pasientbetaling ved langtidsopphald, medan sal av middag til heimebuande og matsal frå kafeen og genererer noko inntekter

Mål for tenestene

- Utvikle Kafe NOStalgi i saman med samfunnskontakten, slik at ein finn beste måten å drifte denne på.
- Sørge for at dei tilsette har optimale arbeidsforhold og større moglegheit for å kunne ivareta smittevern ved NOS
- Sikre forsvarlege tenestar for pasientane og gode, trygge arbeidsforhold for tilsette
- Utvikle institusjonstenestane i tråd med utviklinga i samfunnet og i nært samarbeid med heimebaserte tenester.
- Ha store stillingstørrelsar som sikrar kontinuitet og moglegheit for god oppfølging av pasientane.
- Auka fokus på personar med demens i kommunen slik at dei kan få betre oppfølging i tidlig fase av sjukdommen.

Tiltak

- Sette ut på anbod og bygge om kjøkken og vaskeri innan 2024, samt diverse andre ombyggingar for å optimalisere drifta på NOS.
- Investere i og etablere pasientvarslingsystem på NOS med same tidsperspektiv som ombygginga. Jfr omsorgsplanen
- Sjå på moglegheiter for nye kreative turnusar i samarbeid med tilsette og tillitsvalde og ny turnuskoordinator.
- Berre lyse ut store stillingar, for å sikre dei som jobbar, ei inntekt å leve av, samt auke rekrutteringa til stillingane. Jfr omsorgsplanen
- Fokus på utvikling Compilo som kvalitet og avvikshandteringssystem, tilpassa avdelinga
- Planlegge ei permanent kohortavdeling, som ivaretek Nissedal sitt behov ved smitteutbrot, må sjåast på i samanheng med omorganiseringa og ombygging av NOS.
- Vidareutvikle samarbeidet mellom demenskontakt og legekantoret.
- Fortsette med samfunnskontakt i 40% stilling i 2023, finansiert av tilskotsmidlar.

5.7.3 Heimebaserte omsorgstenester

Heimebaserte tenester omfattar heimesjukepleie og heimehjelp, samt kortidsavdelinga på NOS etter omorganiseringa. Etter vedtak gjevast det tenester i heimen slik at personar kan bu heime etter eige ønskje. Tenestene omfattar også utrykking og evt oppfølging dersom tryggleiksalarmer vert utløyst. Det er i dag ca. 35 personar som har tryggleiksalarmer. På slutten av 2020 er det 50 personar som mottok helsehjelp av heimesjukepleia og 35 personar som får praktisk bistand i heimen (heimehjelp)

Det er og aukande behov for tenester og blant heimebuande eldre under 80 år. Dette handlar om samhandlingsreforma og konsekvensen av den: at pasientar vert tidlegare utskrive frå sjukehus og kjem fortare heim.

Sentrale lovverk og planar med spesielt fokus innan tenesta:

Lov om helse- og omsorgstenester

Pasient- og brukarrettighetslova

Helsepersonellova

Norm for informasjonssikkerhet

Kvalitetsforskrifta for pleie og omsorg

Demensplan 2015

Kvalitetsreforma «Leve heile livet» 2018 – 2023 (Meld. St. 15 (2017–2018))

Heimetenesta har etter omorganiseringa ca 14 årsverk og ei kostnadsramme på 11,5 mill. Korttidsopphald og praktisk bistand/heimehjelp genererer noko inntekter, medan avlastning er gratis.

Mål for tenestane:

- Flest mogleg av personar som treng omsorgstenester skal få hjelpa dei treng i eigen heim (4.1.6)
- Velferdsteknologi skal bli ein integrert del av heimetenestane. (4.1.4)
- Ha store stillingstørrelsar som sikrar kontinuitet og moglegheit for god oppfølging av pasientane.
- Presise og gode korttidsopphald som sikrar at pasientane får den behandlinga og opptreninga som skal til for å kunne bu lengst mogleg i eigen bustad.

Tiltak:

- Videreføring av ressurs på 20 - 40% til implementering og utvikling av velferdsteknologi, slik at kommunen kan levere denne tenesta på ein god måte.
- Greie ut løysingar for heimbaserte tenester på natt.
- Vidareutvikle korttidsavdelinga etter ny modell, der pasientane møter same personell på kortidssavdelinga som dei har når dei er heime.
- Sjå på moglegheiter for nye kreative turnusar i samarbeid med tilsette og tillitsvalde og ny turnuskoordinator.
- Berre lyse ut store stillingar, for å sikre dei som jobbar, ei inntekt å leve av, samt auke rekrutteringa til stillingane. Jfr omsorgsplanen

5.7.4 Helsetenester:

Helseavdelinga held til i Treungen sentrum, og er lokalisert i same bygg som kommuneadministrasjonen og teknisk avdeling. Helseavdelinga omfattar legekontoret, jordmor, fysioterapi, helsestasjon og psykisk helse og i tillegg Mila dagsenter etter omorganiseringa. Netto budsjetttramme for helsetenester er omlag 9,8 mill.

Sentrale lovverk og planar med spesielt fokus innan tenestane:

Lov om helse- og omsorgstenester, Pasient- og brukarrettighetslova
Helsepersonellova, Folkehelselova, Lov om smittevern

Mål for tenestane:

- Utvikle tenestane i tråd med anbefalingar frå helsedirektoratet og elles trendar i samfunnet.
- Vektlegge helsefremmande og førebyggjande tenester. Dette gjeld og skulehelseteneste og helsestasjonsteneste
- Ha svangerskaps- og barselomsorgstenester på eit nivå som imøtekjem brukane sine behov.
- Ha ei tilfredstillande akuttberedskap m.o.t. legevakt, heildøgns medisinsk akuttberedskap, naudmeldeteneste og psykososial beredskap og oppfølging.
- God kvalitet på legetenester i høve til diagnostisering og behandling.

Tiltak:

- Utreie løysingar rundt videokommunikasjon og avstandsoppfølging for oppfølging av pasientar. Er prosjekt i Telemark nå, som vi har signalisert at vi ønskjer å med på.
- Gjennomføre prosjektet «Rusfritt, robust og rettferdig» og sjå på vidareutvikling av tenester i helseavdelinga i tråd med resultat frå dette prosjektet
- Utreie moglege aktivitetar for born/unge i sommarferien
- Vidareføre folkehelse prosjektet " Topptur Nissedal "
- Utreie moglege løysingar for få dekkje kravet om at kommunen skal ha ein ergoterapeut tilgjengeleg i sine tenester. Jfr helse- og omsorgstenesteloven §3-2.

Mila aktivitetssenter

Mila aktivitetssenter organiserer dag-aktivitetar til personar med psykisk utviklingshemming. Det er også eit lågterskel-tilbod til personar som treng det.

5.7.5 Habilitering og aktivisering

Habiliteringstenesta har ca 28 årsverk og ei netto budsjettramme på 15,5 mill.

Sentrale lovverk og planar med spesielt fokus innan avdelinga:

- Lov om kommunale helse- og omsorgstenester
- Helsepersonelloven
- Folkehelseloven
- Pasient og brukarrettighetsloven
- Forskrift om habilitering og rehabilitering, individuell plan og koordinator

Tenester for funksjonshemma

Tenestene er organisert i Kåsa bu og avlasting (Kåsa). Det er 8 personar som bur i egne bustader knytt til Kåsa. I tillegg gjev Kåsa tenester til 2 brukarar som bur i eigen bustad i Nissedal. Brukarane på Kåsa er psykisk og fysisk utviklingshemma og har store bistandsbehov. Alle tenester vert tildela eller vedtak.

I tillegg til tenestene i Kåsa har eininga ansvar for dei personane i kommunen som har vedtak om støttekontakt, avlasting og BPA får det. Behovet for tenestene varierer gjennom året.

Mål for tenestene:

- Yte sosial, psykososial og medisinsk habilitering og rehabilitering til dei som har medfødte eller fått varige problem/funksjonshemmingar og trenger bistand for å kunne nå mål om deltaking i kvardagsliv og samfunnsliv

Tiltak:

- Ha tilbud om tilrettelagde bustader til pasient/brukargruppa
- Yte personleg bistand etter behov
- Tilby aktivitetstilbod på lågterskelnivå slik at alle som treng det får eit godt og variert tilbod om aktivitet tilpassa deira funksjonsreduksjon.
- Undersøkje om velferdsteknologi og kan være nyttig for denne gruppa

5.7.6 Berekning av ramme for velferd

Velferd - endring av ramme frå 2022 til 2023:	
Ramme opphavleg budsjett 2022:	51 857 000
Korrigeringar:	
Løns- og prisvekst	1 584 000
Forvaltning/druft e-heseløysningar	162 000
Post for reinholdsmidlar overført teknisk	-100 000
Auke utgifter legevakt/KØH-plassar	260 000
Team etablert rundt ny brukar (bruttokostnad)	2 100 000
80/100-ordning innført i 1 turnus (bruttokostnad)	820 000
Tilsk. ressurskrev. brukarar auka pensjon/utvida tilbod	-2 952 000
Oppgåvekorrigert ramme 2023:	53 731 000
Tiltak:	
Rask psykisk helsehjelp jf. K-sak 37/22	255 000
Ressurs velferdsteknologi vidareført og styrka	40 000
Helseberedskap festival	25 000
Etablert stilling som turnuskoordinator	667 000
Rammekutt fordelt etter driftspostar	-67 000
Ramme 2023:	54 651 000

5.8 Eining for teknisk drift

Kjerneoppgåver for Eining for teknisk drift :

- Drift og forvaltning av kommunale bygg og kommunens grunneigedommar
- Drift og forvaltning av kommunens utleiebustader
- Drift og forvaltning av kommunale vass og avløpsanlegg med tilhøyrande leidningsnett
- Prosjektansvar for kommunens bygge- og anleggsprosjekter
- Forvaltning av kommunens bil- og maskinpark
- Beredskap og førebyggjande tiltak mot brann og ulykker
- Drift og vedlikehald av kommunale vegar, ferjedrift og grøntområde
- Reinhold i kommunale bygg – med unntak av Nissedal Omsorgssenter

Eininga har 16 årsverk, fordelt på einingsleiar, 2 avdelingsleiarar, 3 vaktmeistrar, 3 driftsoperatørar og 7 reinhaldarar. I tillegg kjem 16 brannkonstablar i det frivillige brannvesenet.

Budsjettramme for teknisk eining er 10 837 000. I tillegg kjem brutto utgiftsramme på vatn og avløp på omlag 9 mill. (sjølvkostområde).

Felles mål for heile eininga

- Bidra til god folkehelse ved å gje gode grunnleggjande tenester som reint vatn, handtering av avløpsvatn, friluftsområde, reinhold og inneklime i kommunale bygg.
- Utvikle og gjennomføre investeringsprosjekt innan bygg- og kommunaltekniske anlegg på ein fagleg og økonomisk god måte.

Felles tiltak for heile eininga

- Kartlegge oppgåver, ansvar og forventningar innan dei ulike tenesteområda, og definere tydelegare kva som er kjerneoppgåver.
- Alle kommunale bilar skal tydeleg profilerast med namn og kommunevåpen.
- Organisere sommarjobb for ungdom/studentar innafor gitt ramme.

Endringar i planperioden

- Det forventast ein auke i drift- og vedlikehaldsoppgåver innan va-sektoren som fylgje av fleire anlegg og nye forsyningsområde

5.8.2 Kommunale utleigebustader

Kommunen har totalt 32 utleigebustader, der 19 tildelast etter «Lov om helse og omsorgstenester» av tenestekontoret i Eining for velferd, og resten tildelast etter gjeldande reglement for utleigebustader av eining for teknisk drift.

Det er avsett 0,45 årsverk, og ei netto budsjettramme på kr 509.000 til føremålet. Forventa årlege leigeinntekter er kr 1.680.000.

Mål for tenestene

- Alle utleigebustader skal haldast i slik stand at dei er attraktive å bu i.
- Alle bustadene er til ei kvar tid leigd ut.

Tiltak

- Innføre depositum for leige av kommunale bustader.
- Gjennomføre naudsynt vedlikehald innanfor tildelt økonomisk ramme.
- Det leggst fram sak om vurdering av tilstand til kommunale utleigebustader innan 2. tertial.

5.8.3 Kommunale bygg

Kommunen driv tenesteyting i totalt 13 bygg. I tillegg eig kommunen ein del bygningsmasse av kulturell og historisk verdi, der nokre av bygga vert leigd ut til næringsverksemd, nokre nyttast til lager og andre står ubruka.

Det er avsett 8,7 årsverk, og ei netto budsjettramme på kr 7.265.000.

Lovverk

- Plan og bygningsloven
- Forskrift om krav til byggverk og produkter til byggverk (TEK)
- Lov om vern mot forurensinger og om avfall (Forurensingsloven)
- Forskrift om begrensning av forurensing (Forurensingsforskriften)
-

Mål for tenestene

- Alle kommunale bygg der det drivast tenesteyting er funksjonelle og oppfyller alle lovkrav til utforming
- Andre kommunale bygg vert teken vare på slik at dei ikkje mistar sin funksjonelle, historiske eller kulturelle verdi.
- Alle kommunale bygg skal vere kartlagt med omsyn til potensiale og utfordringar knytt til Enøk og universell utforming.

Tiltak

- Definere behovet for oppgradering av storskulen på Tveit skule ved først å greie ut kva utbetringstiltaka vil koste.
- Utarbeide ein langsiktig plan for kommunal bygg
- Kartlegge behov og etablere gode drift- og vedlikehaldsplanar for alle kommunale bygg i samarbeid med dei som brukar bygga, både tilsette og brukargrupper
- Etablere kjeldesortering i alle bygg.
- Sikre alle bygg mot ytterlegare forfall ved å prioritere utvendig vedlikehald.
- Utreie tilstand på bassenget, inklusiv aktuelle enøk-tiltak.
- Kommunedirektøren orienterer jamleg til formannskapet om investeringsprosjektet «Storskulen».
- Utreiing av kostnader/alternativ for universell utforming av Tveit skule/Nissedal ungdomsskule og kommunehuset.
- Utreie betre lysforhold på parkeringsplass på Tveit skule/Nissedal ungdomsskule/Fleirbrukshuset.
- Få på plass skilting (parkering forbode) på passasje mellom Kåsa bu- og avlastning og bustadfelt Kåsa/Solli.

5.8.4 Kommunale grøntanlegg

Kommunen har store grøntareal, både rundt dei kommunale bygga, i tettstadane, og som idretts- og friluftsområde.

Det er avsett 0,45 årsverk og ei netto budsjettramme på kr 378.000 til føremålet.

Mål for tenestene

- Kommunen sine grøntanlegg skal vere attraktive, funksjonelle og tilgjengelege, og legge til rette for aktivitet og trivsel.

Tiltak

- Etablere og gjennomføre gode vedlikehaldsplanar for alle grøntområde i dialog med dei ulike brukargruppene.
- Aktivt nytte sysselsettingstiltak som ledd i godt sommarvedlikehald.

5.8.5 Samferdsel (vegar, plassar og Fjoneferga)

Kommunen har ca. 25 km med kommunale vegar. I tillegg syter kommunen for sommarrenovasjon på ein del rasteplassar langs riks- og fylkesvegar. Kommunen yter tilskot til vedlikehald av private vegar etter eigne retningsliner. Vidare driv kommunen Fjoneferja gjennom driftsavtale med driftsoperatør. Driftsavtala omfattar også leige av serveringsstaden på Fjonesida av ferjesambandet. Det er avsett 0,5 årsverk og ei netto budsjettramme på kr 1.284.000 til føremålet.

Lowverk

- Lov om vegtrafikk (vegtrafikkloven)
- Rettleiar for trafikksikker kommune – utarbeida av trygg trafikk

Mål for tenestene

- Dei kommunale vegane skal ha normal vegstandard heile året.
- Fjoneferga skal ha ei stabil drift heile året.
- Nissedal kommune skal jobbe mot visjonen om 0 drepte og 0 alvorleg skadde i trafikken.

Tiltak

- Avklare mogleg omklassifisering av Fjoneferga til fylkeskommunal ferge
- Kommunen sin handlingsplan for trafikksikring skal oppdaterast i 2021.
- Stille krav i oppdragsomtalar og fylgje opp inngåtte avtalar om vintervedlikehald.
- Utreie behov for tiltak etter erosjonsskader på 3 kommunale bruer/kulverter i Kåsa/Solli og 1 bru på Kleivvegen.
- Utreie utbetring av gateljos i huskrullen i Haugsjåsund innan 1. tertial.
- Greie ut sak om tømmeanlegg for bubilar
- Etablere løysing for publikumstolett på Sundsodden og Kyrkjebygda
- Rullere trafikksikringsplanen

5.8.6 Brann- og ulykkeberedskap

Nissedal kommune sin brann- og ulykkeberedskap er organisert med eit brannvesen med 16 brannkonstablar som har ein stillingsprosent på 1,4 % i kommunen. I tillegg er kommunen med i eit interkommunalt samarbeid, Vest-Telemark brannvesen. Samarbeidet har ein overordna brannmeister med ansvar for førebyggjande arbeid (feiing og tilsyn), og i tillegg står kommunane i dei faglege spørsmåla. Brannvesenet har i dag inga fast vaktordning. Kommunen er også ein del av IUA (interkommunalt utval mot akutt forureining) i Telemark og Sør-Øst 110.

Det er avsett ca. 0,3 årsverk, og ei netto budsjettramme på kr 1.992.000 til føremålet.

Lowverk/regionale føringar/rettleiarar

- Lov om Brann og eksplosjonsvern
- Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen
- Lov om samfunnssikkerhet og beredskap
- Forskrift om kommunal beredskapsplikt
- Meld. St. 10 (2016-2017) Risiko i et trygt samfunn – Samfunnssikkerhet
- Veileder til helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i kommunen, DSB 2014
- Klimahjelperen –en veileder i hvordan ivareta samfunnssikkerhet og klimatilpasning i planlegging etter plan- og bygningsloven, DSB 2015

Mål for tenestene

- Nissedal kommune skal vere ein trygg stad å opphalde seg.
- Nissedal kommune skal til ei kvar tid ha oversikt over risiko for uønska hendingar, og jobbe forebyggjande for å minimere risiko og/eller konsekvensane av slike hendingar.
- Kommunen skal kunne handtere krisesituasjonar slik at skadeverknadane blir minst mogleg.
- Kommunen skal ha ein brann- og ulykkeberedskap som handterer alle akutte hendingar på ein god måte.

Tiltak

- Revidere eksisterande overordna ROS-analyse og beredskapsplan for kommunen med tanke på uønska hendingar som kan inntreffe. Dette i samanheng med punkt under på 5.1 i høve til vurdering av beredskap for heile kommunen.
- Ha særleg fokus på kriseleiinga sine oppgåver gjennom evaluering og øving.
- Gjennomføre intern ROS-analyse for brannvesenet med omsyn til deira oppgåver og dimensjonering.
- Gjennomføring av bygging av ny brannstasjon.
- Slutføre arbeidet med å lukke avvik etter beredskapstilsyn.

5.8.7 Berekning av ramme for teknisk drift

Teknisk - endring frå ramme 2022 til 2023:	
Ramme opphavleg budsjett 2022:	12 106 000
Korrigeringar:	
Løns- og prisvekst	582 000
Underskot feiing dekt inn	247 000
Midler til reinhald overført frå Velferd	100 000
Red. leigeinnt. komm. bustader pga. ledighet til tider	130 000
Auke utgifter kommunale avg.	170 000
Reinhaldsmidlar - særskilt prisvekst	150 000
Oppgåvekorrigert ramme 2023:	13 485 000
Tiltak:	
Auke av straumutgifter	1 700 000
Beredskap festival	100 000
Sommarjobb ungdom/studentar	250 000
Husleige komm. Bustader opp 3,1%	-90 000
Vedlikehald sykkelsti Ileklev-Tjønefoss	50 000
Rammekutt fordelt etter driftspostar	-67 000
Ramme 2023:	15 428 000

5.8.8 Vatn og kloakk

Nissedal kommune har ca.1.800 abonnentar knytt til vatn og avløp som får levert tenester gjennom ein stor infrastruktur rundt i heile kommunen. Nissedal kommune har sidan 2015 vore vertskommune for drift av felles VA-anlegg for Gautefallheia. Tenestene er underlagt prinsipp om sjølvkost, dvs. at brukarane av tenestene (abonnentane) skal finansiere utgiftene.

Det er avsett 4,5 årsverk, ei brutto utgiftsramme på 9 mill.

Lovverk

- Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg
- Lov om matproduksjon og mattrygghet mv. (Matloven)
- Forskrift om vannforsyning og drikkevann (Drikkevannsforskriften)
- Lov om vern mot forurensinger og om avfall (Forurensingsloven)
- Forskrift om begrensning av forurensing (Forurensingsforskriften)

Både gjeldande og komande økonomiplan syner svært store investeringar innan VA. Eit auka kostnadsnivå på dei planlagde investeringane som fylgje av generell prisvekst, samt ein betydeleg auke i kapitalkostnader, har stor innverknad på gebyrgrunnlaget dei komande åra.

Det er berekna samla gebyrgrunnlag slik i planperioden:

	R2021	B2022	B2023	B2024	B2025	B2026
Driftskostnader	8 923 134	10 609 878	10 928 175	10 956 020	11 284 700	11 623 241
Avskrivningar	5 560 657	5 694 950	6 003 463	7 162 500	10 203 218	10 011 180
Kalkulatoriske rentekostnader	2 702 890	5 227 742	9 227 671	11 755 571	12 091 700	11 590 775
Gebyrgrunnlag	17 186 681	21 532 570	26 159 309	29 874 091	33 579 618	33 225 197

Gebyrinntektene, justert for auke i talet på abonnentar, og prisvekst på 3 % pr. år på alle årsgebyr, gjev slike gebyrinntekter i åra 2023-2026:

	R2021	B2022	B2023	B2024	B2025	B2026
Gebyrinntekter med 3 % prisvekst	16 663 323	19 390 790	20 320 725	19 431 739	20 327 252	21 261 707

For perioden 2023-2026 er det lagt til grunn at årsgebyra må aukast med 70-80 % dersom ein skal oppretthalde 100 % dekning innan sjølvkostområdet. Forventa saldo på sjølvkostfond ved inngangen til 2023 er omlag 3,5 million for vatn og 0,5 million for kloakk. Det er lagt til grunn at desse blir bruka i økonomiplanperioden.

Årsgebyr

Årsgebyra kan delast mellom Hytter og Hus/næringsbygg/offentlege bygg.

Ved inngangen til 2023 er det lagt til grunn omlag 2.150 abonnentar. Av desse er det ca. 1.675 hytter. Alle hytter har vassmålar og betalar for sitt faktiske forbruk. Prognosane bygger på eit gjennomsnittleg forbruk på 30 m³ for hytter og 200 m³ for andre abonnentar.

Tabellen under syner årsgebyra for 2022 for nokre utvalde kommunar, samt Nissedal sine gebyr i budsjett 2023.

Årsgebyr (tal inkl. mva)	m3	Nissedal 2022	Nissedal B2023	Drangedal 2022	Åmli 2022	Kviteseid 2022	Åseral 2022
Vatn							
Hus	200	6 375	6 875	8 202	9 170	9 456	4 576
Hytte	30	3 813	4 244	6 191	2 929	3 416	1 782
Avløp							
Hus	200	6 000	7 500	9 750	8 759	10 359	12 976
Hytte	30	3 863	5 406	6 940	2 666	3 397	5 581
Sum vatn og avløp							
Hus		12 375	14 375	17 952	17 929	19 815	17 552
Hytte		7 675	9 650	13 131	5 596	6 813	7 363

Ein større %-vis auke for hytter enn for hus frå 2022 til 2023 vert grunngjeve med dei betydelege kostnadene som fylgje av samtidighetsfaktoren, dvs. at ein må ha ein infrastruktur og eit driftsapparat som klarer å levere store delar av det gjennomsnittlege forbruket i løpet av kort tid (juleferie, vinterferie, påskeferie).

Tilkoplingsgebyr

Tilkoplingsgebyra skal i prinsippet vere med å finansiere kapitalkostnadene kommunen får ved å investere i nyanlegg. I all hovudsak er det tilkopling av hytter som gjev desse inntektene. Hytter kan få rett til reduserte gebyrsatsar dersom andre enn kommunen har vore med å opparbeide infrastruktur/finansiert kommunen si opparbeiding.

I budsjett 2023 er dei ordinære tilkoplingsgebyra (ofte omtalt som Høg sats) for hytter auka med 5,9 %. Alle andre tilkoplingsgebyr er uendra.

Mål for tenestene

- Gjennom gode rutinar for drift, vedlikehald og internkontroll skal kommunen sikre alle abonnentar god kvalitet på drikkevatt og sikre miljøet mot utslepp av kloakk.
- Gjennom nye investeringar sikre at infrastrukturen til ei kvar tid dekker behovet for kapasitet og kvalitet.
- Tenestene skal finansierast av brukarane, dvs. ha 100 % dekningsgrad over tid.
- Med grunnlag i samfunnsøkonomi, miljøomsyn og næringspolitikk skal kommunen satse aktivt for å auke talet på abonnentar, primært gjennom samarbeid med hyttevelling, utbyggingsinteresser og grunneigarar.

Tiltak

- Tilpasse og vidareutvikle driftsrutinar slik at dei til ei kvar tid sikrar levering av gode vass- og avløpstenester.
- Forbetre system for internkontroll/kvalitetssystem.
- Ha spesielt fokus på kartlegging og dokumentering av leidningsnett.
- Prioritere arbeidet med planlegging av nytt reinseanlegg, slik at det kan stå ferdig så snart som råd.
- Fylgje opp etablering av kommunalt va-nett, der det ligg til rette for det, spesielt utbyggingsområdet Naurak.
- Evaluere og eventuelt revidere «Vass- og avlaupsplan 2017-2027», ein plan som skal gje føringar for eit målretta arbeid innan va-sektoren.
- Prosjektere og bygge nye høgdebasseng i Treungen og Nissedal.
- Gjennomføre byggetrinn 4 - Gautefallheia VA. Byggetrinnet gjeld omlegging av leidningsnett frå Gautefall hotell og ned til Gautefall RA.

5.8.9 Berekning av ramme for sjølvkost VA

Sjølvkost vatn og kloakk endring av ramme frå 2022 til 2023:	
Ramme opphavleg budsjett 2022:	-10 191 000
Korrigeringar:	
Endra ramme pga. høgare rente og nye inv.	-6 093 000
Oppgåvekorrigert ramme 2022:	-16 284 000
Tiltak:	
Ramme 2023:	-16 284 000

5.3 Plankontor og næringsutvikling

Denne samanslutninga blei oppretta 01.01.2022. Hovudmålsetjinga med ny organisering er å sjå, og å få eit betre samspel mellom planarbeid, næringsarbeid og arealbaserte kulturaktivitetar. Til eininga er lagt eksisterande interkommunalt plankontor der ei 100 % -stilling er avsett som kommuneplanleggar, kommunalt næringsarbeid med nærings sjef i 100 % stilling og utviklingsdelen av kultursjefens arbeidsoppgåver, stipulert til 20 %.

Felles tiltak for plan og næring

- Det gjennomførast årleg møte med Statens vegevesen.
- Oppfølging av fylkesvegstrategi.

5.3.1 Interkommunalt plankontor for Kviteseid og Nissedal

Interkommunalt plankontor utfører lovheimla forvaltingsoppgåver innan arealplanlegging, kartfesting, oppmåling og byggesaksbehandling i kommunane Kviteseid og Nissedal. Plankontoret har for 2023 budsjettert med 5,15 årsverk fordelt på seks stillingar. Inntektene, i det alt vesentlege behandlingsgebyr, er budsjettert til 4,0 mill. kr. Etter samarbeidsavtalen skal kommunane fordele nettokostnaden ved drifta av plankontoret etter folketalet. For 2023 er andelen til Nissedal berekna til 36,6 %. For sjølvkostområda oppmåling og byggesak er det eit mål å oppnå 100 % dekningsgrad, dvs at desse tenestene skal vere sjølvfinansierte.

Felles mål for heile plankontoret

- Legge til rette for bustadbygging og næringsetableringar i samsvar med kommuneplanens hovudmål, jf. pkt. 4.1.5 og 4.2.
- Legge til rette for bygging av fritidsbustader i samsvar med kommuneplanens hovudmål, jf. pkt. 4.2 og 4.3.4.
- Sikre eit godt kunnskapsgrunnlag gjennom vidare arealkartleggingar av t.d. kulturminne, naturtypar og friluftslivsaktivitetar.
- Syte for rask behandling av alle typar søknader. Ikkje brot på lovfastsett behandlingstid.

Felles tiltak for heile plankontoret

- Tilpasse årsverk til eventuell endring i oppdragsmengde og/eller endra saksbehandlingskrav.

Endringar i planperioden for heile plankontoret

5.3.1.1 Administrasjon og plan

Tenester/arbeidsfelt: Kommuneplanar, reguleringsplanar, digitalt planregister, dispensasjonar frå plan, klagesaker.

Sentralt lovverk/planar: Plan- og bygningslova m/forskrifter, Naturmangfaldlova, Forureiningslova, Kulturminnelova, gjeldane kommuneplan/kommunedelplanar og gjeldande reguleringsplanar.

Budsjetterte årsverk 2023: 0,90.

Mål for tenestene

- Alltid ha oppdaterte arealplanar.
- Ha nok detaljplanlagde tomter for bustadbygging, med vekt på sentrumsområda Treungen og Kyrkjebygda.
- Yte rett og rask service til alle som etterspør kartbasert informasjon.

Tiltak

- Ferdigstille del av revidert detaljreguleringsplan *Treungen sentrum nord*.
- Ferdigstille detaljreguleringsplan *Jettegrytene*.
- Fullføre rulleringa av kommunedelplanen for Treungen sentrum, lokalisering av ny Tveitsund bru.

5.3.1.2 Kart og oppmåling

Tenester/arbeidsfelt: Kartgrunnlaget og oppmåling etter matrikkellova.

Sentralt lovverk/planar: Plan- og bygningslova m/forskrifter, Matrikkellova, Eigarseksjoneringslova, gjeldande kommuneplan/kommunedelplanar og gjeldande reguleringsplanar.

Budsjetterte årsverk 2023: 2,55.

Mål for tenestene

- All saksbehandling utan brot på lovfastsett behandlingstid.
- Tenestene skal vere sjølvfinansierte.

Tiltak

- Få kommunen autorisert som oppmålingsmynde, jf. nytt forskriftskrav.
- Rette opp og supplere i feil/manglande vegadresser.
- Tilby utarbeiding av tomtedelingsplanar for private.

5.3.1.3 Byggesaksbehandling

Tenester/arbeidsfelt: Byggesaksbehandling og utsleppssøknader.

Sentralt lovverk/planar: Plan- og bygningslova m/forskrifter, Forureiningslova, Kulturminnelova, gjeldane kommuneplan/kommunedelplanar og gjeldande reguleringsplanar.

Budsjetterte årsverk 2021: 1,70.

Mål for tenestene

- All saksbehandling utan brot på lovfastsett behandlingstid.
- Tenestene skal vere sjølvfinansierte.

Tiltak

- Sal av tenester til eigedomsskatteprosjektet (taksering av alle nye skatteobjekt).
- Kontrollere at runinane for prøvetaking og service av § 13-anlegga blir gjennomført.
- Ved søknad om ferdigattest, innføre krav om at tiltaket er koordinatinnmålt.

5.3.2 Næringsutvikling

Nærings sjefen jobbar tett med næringsdrivande og Nissedal næringslag. Sentrale lovverk og planar med særleg fokus på næring er Strategisk næringsplan for Nissedal, Vedtekter for kraftfond og næringsfond, retningslinjer for næringsstøtte og samarbeidsavtalar med Vestfold og Telemark fylkeskommune.

Mål for tenestene

- Ha eit oppdatert og ajourført planverk.
- Legge til rette næringsareal for utvikling av ny handel og næring og utviding av eksisterande.
- Legge til rette for kompetansearbeidsplassar t.d. via private næringshagar.
- Legge til rette for mindre pendling gjennom arbeid frå kontorfellesskap, næringshagar, heimekontor- og hytter for arbeidsgjevarar utanfor kommunen.
- Utnytte kompetansen hos- og involvere hyttebuarar i kommunen.
- Alle innbyggjarar skal ha tilgang til breiband via fiber, 5G eller satellitt.
- Utvikle Nissedal som eit attraktivt og berekraftig reisemål.
- Vidareutvikle området rundt Jettegrytene.

Tiltak

- Arbeide vidare med avklaring og tilrettelegging rundt Jettegrytene kva gjeld både ordna tilkomst, parkering, berekraftig bruk/strategi for besøk og reguleringsplan.
- Arbeide vidare med søknaden om breiband til Felle via 5G og FTB (fast trådløs breiband).
- Samarbeide vidare med Åmli, Froland og Fyresdal i eit prosjekt om utvikling av Nidelva.
- Starte arbeidet med ny strategisk næringsplan etter at nytt politisk styre er på plass hausten 2023.
- Sikre heilårsdrift av Fjoneferga gjennom tett samarbeid med operatør og ruteplan for heile året.
- Avklare eventuell deltaking i interesseorganisasjonen E134 Haukelivegen AS.
- Masterplan for reiselivet i Vest-Telemark. Visit Telemark og Mimir har på oppdrag frå Vest-Telemarkrådet starta arbeidet med ein strategi som vil peike på utfordringar, innsatsområde og tiltak som skal løysast i fellesskap i regionen. Målet er at ferdig strategidokument for reiselivet i Vest-Telemark og Nissedal skal vere klart til politisk handsaming før sommaren 2023.
- Utarbeide ny marknadsføringsstrategi. Utarbeiding av strategi for å marknadsføre Nissedal som ein attraktiv kommune å drive næring i, bu og gjeste skjer fyrst etter at reisemålsutviklingsprosessen i Vest-Telemark er ferdig medio 2023.
- Kartlegge ledige næringslokale og næringsareal i kommunen.
- Rekruttere utflytte nissedøler som kan tenke seg å flytte heim att. Her blir det samarbeid med dei andre kommunane i Vest-Telemark.

- Utgreiing av kva som skal skje med kommunens eigedom Fjonesundet. Dette skjer fyrst når/om det blir klart at fylkeskommunen tek over ferjedrifta av Fjoneferja.
- Starte kartlegging og arbeidet med planen «Nissedal mot 2050 - ein berekraftig reiselivskommune - ein plan for bruk av naturen vår». Dette må ein sjå på i samanheng med eksisterande planar, rullering og eventuell uttrekking av hyttedefelt.

5.3.3 Arealbaserte kulturaktivitetar

Utviklingsdelen av kultursjefens arbeidsoppgåver vil knyte seg til planverk som Plan for idrett og friluftsliv, Kulturminneplan (planarbeid under oppstart) og til gjennomføring av tiltak i reguleringsplanar med særleg fokus på fritidsaktivitetar for fastbuande og for reiselivet.

Mål for tenestene

- Ha eit oppdatert og ajourført planverk.
- Vere ein aktør for lokalt næringsliv for auka bruk av natur- og kultur(minne)basert reiseliv (jf. kommuneplanens punkt 4.2.1, 4.2.2, 4.2.5).
- Utvikle/stimulere tiltak som gir betre folkehelse for innbyggjarane.

Tiltak

- Arbeide vidare med kommunal kulturminneplan.
- Samarbeide med eining for teknisk drift om å ferdigstille ny tur- og sykkelløype frå Tjønnefoss til Høgfoss, innanfor retningslinjer for spelemiddelordninga. Søkje om spelemidlar til bru over Raudåna og ev. finne andre eksterne midlar. Totalt kostnad på prosjektet: 4 mill.
- Arbeide med søknader om spelemidlar knytt til Plan for idrett og friluftsliv.
- Jobbe vidare mot realisering av klatrehall i Lokstallen gjennom å søkje eksterne midlar og samarbeide med eksterne og lokale aktørar.
- Jobbe med å formidle kulturhistoria i området Treungen sentrum og Sommarsletta som er plukka ut av Riksantikvaren til å vere av nasjonal interesse. Området har stort potensiale til å formidle historia gjennom informasjonsskilt og andre løysingar for formidling. Det er søkt fylkeskommunen om støtte til eit formidlingsprosjekt for området.
- Arbeide vidare med realisering av universelt utforma bru for gange og sykkel.
- Legge til rette for kulturbaserte næringer og halde fram samarbeidet med Treungenfestivalen.
- Fange opp og søke støtte frå eksterne finansieringskjelder for ulike aktivitetstiltak i privat eller kommunal regi.

5.3.4 Beregning av ramme for plan og næring

Plan og næring - endring av ramme frå 2022 til 2023:	
Ramme opphavleg budsjett 2022	1 435 000
Korrigeringar:	
Løns- og prisvekst	51 000
Midlar til prosjekt "Nyskapande vekst" trekt ut	-350 000
Auka bruk av kraftfondsmidlar	-35 000
Oppgåvekorrigert ramme 2023:	1 101 000
Tiltak:	
Rammekutt fordelt etter driftspostar	-15 000
Ramme 2023:	1 086 000